

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Registrier sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, november 13.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezsikk: Munkások jóléte.**
- A képviselőház ülése.**
- A kínai háború.**
- Uralkodók és a biztosító társaságok.**
- Egy hírhedt orfeumhölgy halála.**
- Pestarátlás kettős gyilkossággal.**
- Morónyló katonai őrség.**
- A párisi világiállítást bezárták.**
- Király és varróleány.**
- Tisztelgések a főispánnál.**
- Tárcza: Pál és Szerafina. Irta: Zboray A.**
- Regény-Csarnok: A kételkedő ember. Irta: Groller Balduin.**

Munkások jóléte.

(Az országos iparegyesület akciója.)

Arad, november 12.

Nagyon rokonszenves az az akció, melyet legújabbán megindított az országos iparegyesület. Foglalkozik a munkás-kérdéssel. Külön szakosztályt alakított, melynek az a hivatása, hogy társadalmi uton előkészítse a munkásügyi törvények alkotását és amelynek mindenestre az a törekvése, hogy a munkások dolgaival foglalkozzék és foglalkoztassa a köztudományt.

Természetesen ez csak a kiindulási pontja lehet annak a testületnek, melyet az országos iparegyesület szervezett. Hiszen sokat foglalkoznak a munkások ügyével most is. Kontárkódnak ezen a téren még a kormányzat körében is. Polyton halljuk, hogy ez készül, az ké-

szül. Halljuk és néha olvassuk is, hogy anyagot gyűjtenek, adatokat halmoznak össze egy-egy szociális kérdéstről, de persze az adatgyűjtéstől messze ut van az égető bajok gyakorlati orvoslásáig még a legjobb esetben is. Még akkor is, ha csakugyan komoly célja van az ugynevezett előkészítő munkának és ha csakugyan határozott formát ölt a munkás-bajok orvoslásának elhatározása.

Még ezen a ponton is nagy és nemes hivatása marad annak a bizottságnak, mely eszméket akar adni a munkásügyek helyes intézésére és a valóságos élet tapasztalásait kívánja értékesíteni abban a véleményező, kezdeményező munkában, amit önként vállal magára, minden felülről, vagy akár alulról jövő kényszer nélkül.

Teljesen önkénytelen az iparegyesület tevékeny férfiainak ez a nemes vállalkozása és méltó rá, hogy figyelmet keltsen mind a két irány felé. Ott is, ahol a kormányzat hivatásává válik, hogy a törvényhozást helyes alapokon foglalkoztassa a nagy szociális kérdések egyik legfontosabbjával. Ott is, ahol maga a munkás elem hánytorgatja a saját ügyeit és kérdéseit, melyek mindnyájunkat érdekelnek, melyek az egész társadalmat kell, hogy szeretetteljesen foglalkoztassák.

Igaz, vannak a munkás-osztálynak elemei és még inkább vannak ugymondott apostolai, kik nem szívesen látják akár a legjobb akaratu asszisztenciát, de azért

nem lehet kétséges, hogy a munkások összesége örömmel fogja üdvözölni az iparegyesület jó szívvvel följánlott segítségét arra, hogy célját érjenek a munkások jogosult igényei, kívánságai és követelései. És erre bizonyosan számít is az iparegyesület. Ugy gondoljuk, akciójának egyik legtermészetesebb folytatása lesz, hogy mikor a munkások ügyeit tanulmányozza és propagálja, ebben az akruisztikus törekvésében magát a munkás-osztályt is meghallgatja és képviselőt ad ezen tanácskozmányaiban a munkások hivatott szószólóinak.

Már eddig is gyakorlatban volt ott a közérdekű tanácskozásnak az a módja és legújabb akciójával az országos iparegyesület voltaképp csak folytatja azt, a mit az általa képviselt önálló iparosok a kongresszusaikon is mindenkor szem előtt tartottak. Azt, hogy az iparosság nem különíti el ridegen az önálló érdekeit, hanem igyekszik azokat összeszőni és összekötni a munkások érdekeivel, melyek végső elemzésben teljesen azonosok is.

A munkásügyi szakosztály első ülése is mutatja a helyes és egészséges irányzatot. Mutatja ezt az, amiből az elnök megnyitó beszéde kiindult, hogy ellent kell állani annak, ami addig történt a munkásügyi törvényalkotás terén. Annak, hogy a meghozott törvények nem elégítik ki a gyakorlati élet követelményeit, például hozta föl erre az elnök, sajnos például a betegsegélyezésről szóló tör-

T Á R C Z A.

Pál és Szerafina.

Irta: Zboray Aladár.

Véletlenül nagy vitába keveredtünk vacsoraközben az asztal mellett. Az egyik társunk hiányzott s valaki szóba hozta vonzódását a szép Teplaynéhoz.

— Meglátjátok, ennek a szerelmeskedés-félének nem lesz jó vége. Az asszony olyan kaczer, mint a tavaszi verőfény, — az a bolondos Gábor meg mindent komolyan vesz. Mennél gyakrabban látja a fiu a szép Agnest, annál több mesét gondol ki róla s annál jobban belebolondul a szívtelen kaczer asszonyba.

Szödy Béla, az asszonyok védője, haragosan pattant fel.

— Nevetségesek vagytok ezzel az örökös sápitózással. Szegény, gyöngé férfiakat féltitek a hatalmas asszonyoktól s ugyancsak osztogatják a jelzőket. Szívtelen! Kaczer! Mert nem szerelmes a jó pajtásunkba. Bezzeg volna csak szíves, majd járna a szátok. Ne volna jókedvű, nevetőszemű, helyreasszony, unalmas fababa lenne a neve. Ugyan mi kifogások lehet Agnes ellen? Az, hogy csinos? Vagy az, hogy kiabrándult az urából s elvált? Vagy az, hogy soha sem untatja a társaságot?

— Az — vágott közbe Német Andor, a ki az előbb úgy megvádolta a szép asszonyt — az

a kifogásom van ellene, hogy ugratja Gábort. Határozottan bolondítja, járattja maga után, biztatja — de ha arra kerülne a sor, hogy a sok előleget beváltsa, ha Gábor megkérné a kezét, egyszerűen kinevetné. Az olyan emberek pedig mint Párelly Gábor, nem heverik ki az ilyen csalódást s ezekből a flirtekből, ezekből a meggondolatlan asszonyi jókedvekből lesznek a tragédiák.

Szödy Béla gunyosan mosolygott.

— A tragédiákat nem az asszonyok okozák, hanem a magunk ostobasága. Egy kis szerelmes képzelődés, egy kis félreértés, valamely egyszerű tévedés a legfontosabb helyzeteket szüli. Valahányszor ilyen rémmeiséket hallok kaczer asszonyokról s azoknak csodás kegyetlenkedéséről, eszembe jut Fehér Pál esete, a melyet ha mesemondással foglalkoznék, elke-reasztelnék Pál és Szerafina érzékeny történetének, hogy modern pendantját adjam a Pál és Virginia meséjének.

Az én Pálomat ismerétek mindnyájan. Kisé magába zárkózott, kissé savanykás s minden kelléke megvan ahhoz, hogy az asszonyok unalmasnak találják.

Szerafina — akár csak Agnes, elvált asszony. Jókedvű, független, mulatni vágyó. Hogyan ismerkedtek meg Fehér Pállal, bizony nem tudom, tény, hogy Pál halálosan beleszeretett a jókedvű menyecskebe s egyéniségéhez hiven nem üldözte, inkább untatta szerelmével.

Akkor tájt még és is olyan heves férfivédő voltam, mint Német Andor s meglehető-

sen haragudtam Szerafinára, a ki legkedvesebb pajtásaim egyikébe nem akart beleszeretni semmi áron. Van valami megható vonás a barátoknak abban az elfogultságában, hogy nem akarják megérteni az ilyesmit.

Pál maga is érezte, tudta, hogy az asszony nem szereti s a legbadarabb terveket szötte, mint hódítsa meg a maga bálványát.

Egy este ragyogó szemekkel lépett be rendes vacsorázó helyünkre. Valamely csodás, boldog izgatottság ömlött el rajta. A cigány valami émelygős keringőt nyakgatott s a kisbögős olyan szemeket vetett a hozzá közel ülő nőkre, miközben gyöngéden reszelgette a muzsikáját, hogy az egyik — egy süldő leány — nem mert felpillantani a tányérjáról, a menyecske nővére pedig hangosan kaczagott.

Pál leült az asztalhoz s elandalodott. A főpinczér már harmadszor mondta végig az ételaport, a mikor hirtelen összerezsent s zavarában rámondta a legelső ételre, hogy csak hozzák, daczára, hogy soha életében nem tűrhetette a szárnyast.

Melitem ült, mint rendesen, de ezen az estén, bár szemei csak úgy sugározták a boldogságot, még a rendesnél is szótlanabb volt. Csak mosolygott az alvó gyermekek üdvözültségével, azután lehunyta szemeit s hosszasan behunyva tartotta s úgy látszott, teljesen megfeledkezett róla, hogy egy zsufolt étterem kellő közepén ül, a hol száz meg száz szem figyeli.

vényt, melynek még a módosítási tervezete is a tévedések egész gyűjteményét tartalmazza. Ezeknek a tévedéseknek még elejét veheti a megindított akció. És lehet sok egyéb jót, üdvöset is, ha beváltja a kitűzött czélokat. Ha mindenkor előzetesen megéri a munkásügyi kérdéseket, törvény-tervezeteket, ha foglalkozik a munkások jólétének sok, sok elhanyagolt kérdésével és ha igazán helyes alapon informálja az egész közvéleményt és ezen az uton a bizony rosszul informált törvényhozókat és a nem ritkán még rosszabbul informált kormányzatot.

A társadalom pedig kétségkívül hálásan fogadja e kezdeményezést annál inkább, mert maga is a legmélyebben érdekelve van abban, hogy a munkás-ügyeket komolyan, megfontoltan és megnyugtatóan intézzék. — Megnyugtatóan a munkások szempontjából és egyszersmind a társadalom, az állam érdekében, melynek nyugalma szorosan összefügg az igazi és nem csupán kasirozott munkás-jóléttel.

(—)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 12.

Szilágyi Dezsőt azzal vádolta a minap *Rakovszky*, hogy félreérti Deákot. Ennél súlyosabb váddal nem illethette volna ember Szilágyit. És ha *Rakovszky* csak úgy odavetette volna a vádat, még hagyján, de diadalmaskodva bizonyítani is akarta.

Természetes most már, hogy Szilágyi méltó haragjában elhatározta: „megeszem ezt az embert!”

És ma meg is ette. A szó szoros értelmében. De mivel Szilágyi nagy gourmand és nyers hushoz nem nyul, (bocsánat a banális szóért) előbb megpaskolta jól.

Hogyan? Hát meghuzta előbb *Rakovszky* fülét, aztán hátba vágta, majd megboxerezte, aztán a földhöz csapta, rátérdelt . . . aztán . . . még ez sem volt elég! Pedig *Rakovszky* már ekkor kegyelmet kérve könyörgött:

— Tönkre vagyok téve!

Szilágyi nem elégedett meg ezzel, hanem teljes és tökéletes diadalt akart és ez a szó szoros értelmében sikerült is neki. *Rakovszky* végül már a Ház szánalma és derűtsége (ez az igazi tragikum) között bevallotta, hogy ma nem tud feltápáskodni. És arra kérte a Házat, a mikor Szilágyi már kibocsátotta körmei közül, hogy holnap válaszolhasson.

A Ház megkönyörült. Szilágyit pedig zajosn megéljenzették.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Dániel Gábor, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Wlassics Gyula, Plósz Sándor miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

A trónörökös házassága.

Szilágyi Dezső: Ujabb vitába bocsátkozni a törvényjavaslat érdemét illetőleg nem akar. Az a módosítás, a melyet a miniszterelnök tegnapelőtt benyújtott, messze kiható jelentőséggel bír. Elsőbb is bizonyossága annak, hogy a magyar pragmatika szankció nem becikkelyezése az osztrák pragmatika szankciónak, másodsor pedig, kimondja, hogy a trónöröklés kérdését a jelen javaslat nem érinti, a minek itt nevezetes jelentősége van. Most azonban *Rakovszkyval* van némi elintézendő dolga. (Halljuk!) Az a kontroversia forog fenn közöttük, hogy vajjon miként értette Deák Ferencz a szétválaszthatatlanságot? Deák Ferencz többször elmondta e tárgyban nézetét és meggyőződését. Elsőbb is 1861-iki beszédében, majd a 67-es bizottság előmunkálatainál, később a törvény tárgyalásánál. Mindannyiszor úgy nyilatkozott Deák, hogy a felbonthatatlanság és szétválaszthatatlanság értendő 1) az ausztriai örökös tartományok feloszthatatlanságára, 2) Magyarország és társországainak felbonthatatlanságára és 3) arra, hogy Ausztriának birtoklás az uralkodó rasonossága melet nem választható külön Magyarország birtoklásától. (Igaz! Ugy van! jobb felől. Zaj, közoeszólások balfelől.) Kérem ne tessék tagolatlan megjegyzésekkel zavarni, én sohasem szoktam ezt tenni. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Deák tehát egész határozottan és világosan kifejezte az inseparabilisnek értelmét, de aztán voltak odaát Ausztriában sokan, akik sok mindent beleszerettek volna magyarázni ebbe a birtoklásba, holott Deák a közös birtoklás mellett Magyarország független kormányzását is beleértette és külön is kifejezte. A kancellária és a „tudós” Lustkandet közös központi kormányzatot, és több egyéb közös jogot akart Magyarországra

oktrofálni, a mit azonban elérniök nem sikerült. (Tetszés.) És hogy, Deák nézetére vonatkozólag még félreértés sem volt a 60-as években sem, bizonyítja a 67-es bizottság működése és a kisebbség nyilatkozata. Annak a bizottságnak egyik tagja jelen van a Házban.

Rakovszky: Tisza Kálmán?

Szilágyi: Hivatkozom reá, volt-e csak egyszer is kétség a felett, hogy a birtoklás hogyan értendő.

Tisza Kálmán (int): Nem volt kétség!

Szilágyi: Még a kisebbség sem érintette a közös birtoklás kérdését, csupán a felett volt eltérés többség és kisebbség között, hogy mi értendő aztán a következtetések alatt? (Helyeslés.) Ezután az 1867 XII tczikkből magyarázza, hogy ott is világosan benne van a közös birtoklás. (Tetszés.)

Ezután *Rakovszkynak* az egyenrangú és morgantikus házasságról tett megjegyzéseire reflektál.

Rakovszky: Ezt is meg akarja dönteni. (Derűtség.)

Szilágyi: Ugy tekinti a Házat, mint esküdt-zséket. Bíráljon az igazság és tények felett. *Rakovszky* a javaslat ellen érvelve, a morgantikus házasságot hozott fel, a melyekkel azt akarta bizonyítani, hogy a trónörökös házasságából származó gyermekek is jogosultak lehetnek a trónöröklésre. Sorra veszi e házasságokat és élénk derűtség mellett bizonyítja be, hogy mindenik házasság éppen *Rakovszky* ellen bizonyít.

Rakovszky: Tönkre vagyok téve. (Élénk derűtség.)

Szilágyi: A német birodalmi házi törvények alapján fejtegeti, minő nehezen ment az egyenrangúság kimondása a morgantikus házasság után. (Zaj a szélbalon.) Mi tetszik?

Polónyi: Ne méltóztassék az utolsó szavakat elnyelni.

Szilágyi: Tessék közelebb jönni. (Derűtség.) Attér végül a néppárt határozati javaslatára és lépésről-lépésre bizonyítja a néppárt következetlenségét. *Rakovszky* egész sorát mondotta el az ellenérveknek és általánosságban mégis elfogadta a javaslatot. (Derűtség.) Álláspontja tehát baljóslatu homályba van burkolva. Még inkább megérthető, mint Zichy János gr. állásfoglalása és határozati javaslata, mert ez épen az 1723-iki törvényre való hivatkozást akarja kihagyni. Mit akar ezzel? Azt talán, hogy azok, akik jogtalanul vadásznak esetleg a trónra, azok a zavarosban halászhasanak? (Élénk helyeslés jobbról.) Mi világosságot akarunk, épen az ország érdekében a trónöröklés kérdésében és azért, mert a javaslat és a miniszterelnök módosítása ezt akarja, elfogadjuk a javaslatot rész-

Ejféltre járt az idő. Valahol a szomszéd asztalnál nagyon kivirágzott a jókedv s a cigány vonója alól azok a régi duhaj nóták kerültek elő, a melyek úgy hatnak, mint a régi, pókhálós boros üvegek. Előre is megvesztegetik az embert.

Pál felriadt álmodozásából, halkan oda szólt hozzám:

— Gyerük innen valami csöndesebb helyre, megöl ez a zenebona.

Tényleg sokkal csöndesebb volt a vendéglő, mint azelőtt. A cigány már magának is huzta, maga is gyönyörködött a muzsikájában, de ezek a duhaj nóták, úgy látszik, régi emlékeket ébresztettek Pálban s ma nem akart a multból semmit.

Szóltanul haladtunk egymás mellett az utcán. A meleg őszi este engem is érzélgősre kezdett hangolni, vagy csak a Pál hangulata csapott meg, akit egymás közt az álomlátónak nevezünk.

Tudtam, hogy valami mondani valója van, még pedig valami örömhirt tartogat számomra, de nem akartam gondolataiban zavarni, mentem, a merre vezetett. Egy üres kávéház elé érve, megállott.

— Ide bemehetnék,

A kávéház legvégére, egy sarokasztalhoz ültünk le. Pál ismét elmélyedt gondolataiba s azzal a szelid mosolylyal nézett ki a néptelen, sötét utcára, a mely egész este le nem tünt arczáról. Nem tudom, meddig tartott ez a szótlanság, végre megszólalt, úgy, mintha magának beszélne.

— Oh tudtam, tudtam, hogy meg fog sze-

retni. Meg kellett éreznie az én rajongásomat, meg kellett értenie az én szenvedésemet. Most már nincs lehetetlen többé számomra. Ismét erős vagyok, kitartó, hívő — mert szeret.

— Ugy van Ádám, ő szeret. Tudom. Bizonyos vagyok benne. Még tegnap is mi voltam? Pókháló szál, a melyet minden szellő elkap, minden galy megtép. Hallgass meg s mond, nincs-e igazam? Tegnap fen voltam náluk. Szerafina nem volt hon, csak a nővére. Áldott jó asszony — hisz ismered. Azzal csevegtünk s ő elárulta, hogy Szerafina ma színházba megy. Egyedül fog menni és a cseléd várja meg este. Eltökéltem, hogy én is oda megyek. Hiszesz te a véletlenben? Én hiszek. Gondoltam, veszek egy jegyet s ha a sors is egymásnak szánt, egymás közelében leszünk.

Oh, hogy remegtem attól a gondolattól, hogy a színház egyik tulsó sarkába vet a véletlen szeszélye s én szenvedni fogok egész este attól a gondolattól, hogy még a sors sem akarja, hogy a közelében legyek.

Lassan gyülekeztek az emberek. Jobbra-balra mellettem elfoglalták az ülőhelyeket, majd megtelt az előttem való padsor is s én szomorúan vesztettem el reménységemet, hogy közelében lehetek. Arra, hogy az egyetlen üres szék legyen az övé, amely közvetlen előttem állott, gondolni sem mertem.

A mikor belépni láttam, olyan szivdobogás fogott el, azt hittem, nem tudok ülvé maradni a székemen s a mikor odaült elém, elállott a szívem verése s úgy éreztem, meghalok a boldogságtól.

Felvonásközökben beszélgettünk. Semmisé-

ge-et kérdeztem, ő semmiségeket felelt, de azért hangom remegéséből, tekintetem mámorosságából megértette, hogy mit kiált felé a szívem. Sokszor erőt kellett vennem magamon, hogy az egész világ előtt ne kiáltsam ki, hogy szeretem lángoló, epedő, soha nem muló szerelemmel.

Előadás után megkértem, hogy hazakisérhessem. Megengedte. Ha láttad volna akkor. Szelid tekintetű szemeit kérdőleg, szinte azt mondhatnám esdekelve emelte rám, s abban a perczen éreztem, hogy sziveink közeledtek egymá-hoz. Míg a villamosra vártunk, a tolongásban hozzá értem karjához, s azok a sima, bársonyos karok, éreztem, mint remegnek a fekete selyemszövet alatt.

Zsufolva volt a villamos kocsija, de neki helyet adtak, s én szemközt állottam vele. A mig élek, nem fogom elfeledni ezt a mámoros utazást. Reá függesztettem tekintetemet, epedve, kérve, mámorosan néztem szép szemeibe, s ő elérte pillantásomat s megremegett egész testében. Lehajtotta fejét, mint egy bűnbánó Magdolna, — ő, a kinek soha még vétke sem volt, — s a mikor újra rám emelte tekintetét, szemei nedves fényben usztak.

Szóltam hozzá, halkan, remegő hangon s ő lesütötte a szemeit, s amikor újra fölvetette, egészen előntötte a köny. Azt a tekintetet nem lehet elfeledni. A szivemben fog élni mindig. Fátyolozott, bánato szemei, önkénytelenül összeránduló ajkai, amelyek mintha egy előtörni akaró sóhajást fojtottak volna el, s lemondó, szinte alázatos tekintete itt fognak élni a lelkemben örökké.

leteiben is. (Zajos éljenzés, helyeslés és taps.) Széll Kálmán és a miniszterek s az egész jobb-oldal üdvözik a szónokot.

Szünet után.

Rakovszky István kéri, hogy miután hosszabban akar beszélni, beszédét holnapra halaszthassa. (Nagy zaj).

Elnök: A Habszabályok értelmében az ülést még bezárni nem lehet.

Polónyi: Kérdezzék meg a Házat?

Elnök: Szavazásra teszi fel a kérdést.

Felkiáltások jobbról: Nem engedjük! Beszéljen ma.

Széll min. elnök: Nem méltányos ugyan, hogy a kisebbség véleménye győzedelmeskedjék, de kivételesen beleegyeznek, hogy **Rakovszky** holnap mondassa el beszédét. (Helyeslés.)

Az ülés vége 1 órakor.

TÁVIRATOK.

Elhunyt bankigazgató.

Róma, november 12. **Marchiori**, az olasz bank vezérigazgatója az éjjel szélhűtés következtében hirtelen meghalt.

A transzváli háború.

Fokváros, november 12. **Methuen** lord **Ottoshoop** és **Lichtenberg** között meglepte **Niemann** és **Vermaak** bur tábornokokat, nagy veszteséget okozott nekik és néhány szekerüket elvette. **Kitchener** tábornok, **Kitchener** lord testvére, **Middleburg** közelében sikerült éjjeli támadást intézett az ellenség ellen, a melyben különösen a huszárok tüntek ki. Mikor a huszárok később visszatértek, lovasított gyalogság fedezte őket. Másnap reggel a segédcapatok megérkezése után teljesen szétverték az ellenséget. **Plumer** ezredes visszaverte **Delarey** 400 főnyi kommandójának támadását. Abban a harcban, a mely **Smith-Dorrien** tábornok nemrég **Belfast** mellett vívott a burokkal, a burok részéről **Prinloo** őrnagy és **Fourie** tábornok elesett, **Grohelaar** tábornok pedig megsebesült.

S önkénytelenül eszembe jutott ennek az asszonynak a sorsa, s elszorult a szívem. Menyit kellett szenvednie, míg ragyogó szemeinek fénye ilyen bánatosra tompult. Eszrevettem szájszögletén azt a fájdalmas vonást, a mely átvirrasztott éjszakákról tesz tanúságot. Megláttam ezt a boldogtalan asszonyt s az ő nagy szenvedéseit.

Most már ismerem az ő élete tragédiáját. Boldogtalan volt házassága, mert az az ember aki magához fűzte, soha sem tudta megérteni. Milyen poklán a szenvedésnek kellett áthaladnia ennek az asszonynak, a míg rászánta magát, hogy szétszakítsa a bilincseket, amelyek ahhoz az érdemtelen emberhez fűzik s elválnon tőle.

— Ugy szerettem volna leborulni eléje, vagy karjaimba kapni s szerelmesen sugni a fülébe:

— En megértelek, és felismertelek. Kárpótolni foglak minden szenvedésedért, megtanítalak újra hinni, bizni, szeretni. Azok a te könyben uszó szemeid vezessenek ezentúl és soha ne homályosítsa el köny tekintetedet. Mond, tudnál-e szeretni?

Reá tekintettem s egész lelkem ott égett a szememben.

Szerafina felpillantott. Szemei most is könnyben usztak s a mikor esdő, szerelmes tekintetemet meglátta, lángba borult egy pillanat alatt arca. Azután lesütötte szemét és nem szólott. Oh, de az a hallgatás oly ékesen szólott. Utolsó vergődése volt egy szerelmében egyszer csalódott szívnek, a mely újra virágba borul.

A kínai háború.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

London, november 12.

A **Morningpost**-nak jelentik **Pekingből** 9-iki kelettel, hogy a kínai miniszterek közül csak kettő és pedig **Yanguensau** és **Csausucsiu** van a császári udvarnál. Azt hiszik azonban, hogy nemsokára **Junglu** is ott lesz.

London, november 12.

A **Standard**-nak jelentik **Tiencinből** 8-iki kelettel, hogy az a terület, amelyet az oroszok elfoglaltak, a vasuti állomástól kezdve két angol mérföldnyire terjed a **Peiho** folyam irányában. Ugyanennek a lapnak jelentik **Sanghaiból** 20-iki kelettel: Hogy az oroszok kiadták kezükből az északi vasutat, itt nagy meglepetést keltett. Remélik, hogy a vasutat az angol kormányoknak fogják átadni és nem a szövetségesek meghatalmazottjainak. Hire jár, hogy az özvegy császárné **Csengtufuban** 15 eunuchot végeztetett ki, mert állítólag összeesküdtek arra, hogy a császárnak segítségére lesznek, hogy **Pekingbe** visszatérhessen. **Tungfusziang** tábornok ez idő szerint szabadságon van és **Minghsziafuban**, a felső **Hoangho** mellett tartózkodik. Az udvarnak tudomására adta, hogy ha az udvar enged e hatalmasságok követelésének és elhatározza lefejeztetését, kénytelen lesz föllátni, ebben az esetben pedig egész **Kanszu** tartomány az ő pártjára állna. Ugyanennek a lapnak jelentik **Sanghaiból** tegnapi kelettel: A kínai miniszterek és főbb hivatalnokok **Szinganfuban** értekezletet tartottak, amelyen arról tanácskoztak, hogy melyik város legyen jövőre **Kína** fővárosa. Négy szavazat **Pekingre**, öt **Szinganfura** és egy **Sengtufura** esett. **Jucsang**, **Hupe** tartomány nemrég kinevezett ideiglenes kormányzója két hónapi szabadságot kapott, hogy **Pekingbe** menessen, ahol a boxerek elpusztították vagyonát. Azt hiszik, hogy **Jucsang** egyáltalán nem megy **Hupéba**. A **santungi** kormányzó állítólag azt az ajánlatot tette a szövetségeseknek, hogy 10,000 darab juhot és marhát szállít nekik csapataik számára.

London, november 12.

A **Times**-nak egy **pekingi** távirata, a melyet tegnapelőtt adtak föl **Takuban** ezt jelenti: **Alekszejev** orosz tengernagynak arra a fölszólítására, hogy **Kína** vegye át újra **Mandsuországot** polgári közigazgatását **Oroszország** protektorátusa alatt, **Li-Hung-Csang** még nem válaszolt, mert előbb instrukciókat vár **Szinganfuból**. **Oroszország** azt a föltételt szabta, hogy a **mandsuri** polgári közigazgatás kínai hivatalnokainak megválasztása **Oroszország** jóváhagyásától

A villanyos megállott, én lesegítettem. Reszketett a keze kezemben s olyan bizonytalanul olyan tétovázva indult meg.

Nekem az uton, míg a házig kísértem, egy szó sem jutott eszembe, a melyet méltónak találtam volna az alkalomhoz. — Most már bánt ez a gyávaságom, de hát Istenem, olyan elfogult az ember azzal szemben, akit szeret.

A mikor a kapuban elváltunk, könnyű sóhaj iparkodott elfojtani, de én láttam, mint elmelkedik keble. Azután kezét nyújtott.

— A viszontlátásig — rebegte s aztán el-tűnt.

— Oh **Ádám!** — kiáltott fel **Pál** — olyan boldog vagyok!

Szerafina fáradtan ért fel harmademeleti lakásába. A nővére ott várta az ebédülőben a vacsorával.

— Nos, hogy mulattál? Hogy tetszett a darab?

— Elég jó darab. Hanem hazajövet majd eltörött az állkapcsom. Olyan pechem van. Az a szerencsétlen **Fehér Pál** ott volt a színházban s az kísért haza. Hiszen jó ember, derék ember, csak olyan egetverően unalmas ne volna. Ha csak rá nézek, már ásítanom kell. A villamoson már azt hittem, kifizomodik az állkapcsom a sok elfojtott ásítástól.

— Azt hiszem — tette hozzá, miközben füzőjét kikapcsolta — észre is vett valamit, mert a szemem mindig tele lett könnyel az ásítózástól.

Különben — s itt elfojtotta szavát egy egészséges ásítás — bánom is én!

függjön, azonkívül pedig a vasut és egyéb érdekei védelmére katonaságot akar tartani **Mandsuországon**. A távirat azt mondja végül, hogy ha **Oroszország** azt a jogot nyerné, hogy a vasut védelmére 40.000 embert tarthasson **Mandsuországon**, ez végleges okkupációval volna azonos.

London, november 12.

A **Times**-nak jelentik **Tiencinből** 9-iki kelettel, hogy **Tungcsau** mellett tulnyomó számú kínaiak megtámadtak egy kis francia csapatot. Ugyanennek a lapnak jelentik **Sanghaiból** 9-iki kelettel, hogy **Jöcsijüan**, a kit az özvegy császárné a jangcevolgyi tartományokba küldött külön biztosul, **Nankingba** érkezett. A nevezett biztosnak az az utasítása van, hogy a mi pénz csak előteremthető, küldje **Szinganfuba** az udvarnak.

Tisztelgések a főispánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Urbán Iván főispánál két tisztelő küldöttség járt tegnap; a szegénytanulókat segélyező egyesület és művészeti egyesület.

Az előbbi **Csák** Czirjék rendfőnök, t. tag vezette. Özv. **Hauser** Károlyné urnő, mint elnöknő, a következő meleg szavakkal üdvözölte a főispánt:

Méltóságos főispán ur! A fényes és zajos ünnepek után mi, a szegények és árvák szószólói is, eljöttünk Méltóságodhoz, hogy igaz tiszteletünknek kifejezést adjunk. Erzéseiteket csak a mindenhatóhoz intézett fohászainkkal fejezhetjük és fejezzük ki. Tudjuk, hogy Méltóságodnak igen sok gondja és teendője lesz. Es ha most mégis arra kérjük, hogy sokoldalú elfoglaltsága közepette egy-egy kis figyelmet szenteljen **Aradváros** szenvedő árva és elhagyott gyermekeire is, azért bátorodunk ezzel a kéréssel Méltóságod elé járulni, mert tudjuk, hogy férfias jellemén kívül nemesen érző szíve is dobog keblében. Es ennek a nemesen érző szívnek egy kicsiny melegét kérjük az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület részére is. Isten éltesse és vezérelje Méltóságodat!

A főispán válaszában kijelentette, hogy a hölgyek küldöttségének megjelenését nagy megtisztelésnek veszi. Igérte, hogy a humanus egyesület céljait mindig szíven fogja viselni. Ezután **Csák** Czirjék dr. rendfőnök üdvözölte lelkes, szép beszédben **Urbán** Ivánt.

A küldöttségben részt vettek az elnöknőn kívül a következő urak és urhölgyek: **Boros Boriska**, **Fischer Irén**, **Heinrich Sándorné**, **Hermann Gyuláné**, **Hegedüs Lászlóné**, **Kristyóry Jánosné**, **Laczay Endréné**, **Lusztig Adolfné**, **Lőcs Rezsóné**, **Robitsek Agostonné**, **Tiszti Lajosné**, **Végh Aurélné**, **Vörös Vidorné**, **Virágh Lajosné**, **Vásárhelyi Janka**, továbbá a férfiak közül: **Csák** Czirjék dr., **Millig József** alelnök, **Kovács Vincze** titkár.

A másik tisztelő csoport az aradi képzőművészeti egyesület igazgatósága és tisztviselői kara volt. Az egyesületnek **Urbán** Iván az elnöke.

Robitsek Agoston alelnök üdvözölte a főispánt, ki nagy szívélyességgel válaszolt és hosszú ideig társalgott a megjelentekkel.

A küldöttségben résztvettek **Robitsek** Agoston vezetésével: **Csák** Czirjék dr., **Kovács Vincze**, **Medveczky Ede**, **Tabakovits Emil**, **Varjassy Árpád**, **Vajda Lajos**.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: **Fernand**, színmű. (Páros bérlet.)
Szerda: **Báránkyák**, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: **Dolly**, színmű; **Harmath Józsa** búcsúfel-lepte. (Páros bérlet.)
Péntek: **Vasgyáros**, színmű; **Menszáros Margit** első fellépte. (Páratlan bérlet.)
Szombat: **Czigánybáró**, operette. (Páros bérlet.)

Fernand házasodik.

— Bemutató előadás. —

Ennél a bemutatásnál eszünkbe jut egy kitünő német adoma. Egy multság alkalmával egy apa szépnek sohogysem nevezhető leányát egy fiatal embernek ilykép mutatta be: — Ich habe die Ehre meine Tochter vorzustellen!

Erre a fiatal ember ezt mondta:

— Stellen Sie mir sie weg!

Magyarul annyit tesz, hogy sohse mutassa be, vigye félre innen.

Igy vagyunk mi is ezzel a *Fernand* urral, aki házasodik. Vigye az ördög ezt a léha, semmirevaló frátert, az egész környezetével együtt. Ilyen emberekkel tisztességes ember szóba nem állhat; az ilyeneknek nincs mit keresniük a színpadon — és az ő buta, léha életük semmiféle szempontból sem érdekel bennünket.

A darab meséjét ide iktatni nem is lehet. Egy párisi kokott körül forog az egész darab, anélkül, hogy az igazi párisi esprit ragyogna ki belőle. Marad tehát tisztán csak az, amit nagy körültekintéssel a rendezőség a „Báránycsók”-ból kitörölt. Nem értjük ezt az inkonzekvenziát. Ha volt már egyszer a rendezőségnek annyi finom érzeke, hogy trágárságokat kitöröl az egyik darabból, akkor maradjon konzekvens és törölje ki a másiktól is; ha pedig nem lehet kitörölni, — minthogy a „Báránycsók”-ból is csak a darab rovására lehetett — akkor ne tessék a műsorba felvenni. Ezt diktálja a következetesség, de másrészt a mi közönségünknek izlése is.

Ilyen darabok nem vonzanak közönséget a színházba, azt láttuk ma este is, mert nem szabad elfelejteni, hogy a mi közönségünk olvas ujságot, az nagyon is jól van informálva a fővárosban előadott darabokról és azok tendenciájáról és ha tartózkodó az e fajta darabokkal szemben, ez annak jele, hogy nem kér belőle.

Nagyon szeretnők épen az igazgató érdekében, ha a műsor megalkotásánál ezzel a körülménnyel számol.

A szereplők közül kiemelkedő alakítást nyújtott *Turchányi Olga*, a kokott szerepében. *Horváth Paula* eltávoztása óta, ilyen sikerült alakításban nem volt részünk. Elegáns volt megjelenése; toilettejei a hölgyek körében nagy tetszésre találtak és a kokottot mozdulataival járás-keelésével, kaczeróságával és léhaságával kitünően jellemezte. Kedves volt *Harmath Józsa* mint *Demi-vierge* leánya. Nagyobb szerepekhez jutottak ma *Sólyomné* és *Billik Emma* kik addig csak a karban működtek. A tűzpróbát igen ügyesen állották meg és reményt nyújtottak arra, hogy ebben a működési körben is megállják helyüket. Erőtlenjes komikummal dolgozott *Fenyéri*; a spanyol tábornokja sok derűtség okozott. *Mezeynek* a dalköltő irnokja ismét egy kitünő alak. Maszkja, játéka, hangsúlyozása, félszége tökéletessé tették szerepét. A kisebb szerepekben *Bácsné*, *Tolnayné Szadai*, *Rubos*, *Heggyessy* és *Nyilasi* a szokott jók voltak. *László* *Fernandot* adta, aki nem annyira házasodik, mint inkább mosdik alsó ingben a színpadon. Nem esztetik az, amit *Fernando* csinál és épen azért a színésznek kötelessége lenne ezt az illetlenséget valamiképp enyhíteni. Ezt *László* nem tette, és azért amugy is hálátlan szerepével nem igen tudott hatni.

Carolus.

* Mind a ketten. *Delpit* *Albertnek* az a regénye, amely „Mind a ketten” címmel most került a könyvesboltokba, méltán tarthat számot a figyelemre. Részint azért, mert igen érdekes meseje van, részint pedig azért, mert nagy művészettel van megírva. Az író két nővért szerepeltet, akik egymáshoz igen hasonlítanak, akiknek azonban benső értéke nagyban különbözik. Az egyiknek a vére pezseg és a kalandok elől nem huzódik félre, a másik pedig igazán és becsületesen szereti azt, akinek hozzá jussa van. *Delpit* regényének hőse ezzel a két nővérral megismerkedik s míg az egyikkel futó idillt játszik, addig a másik iránt komoly és igaz vonzalommal viselkedik. Ez fejezi be a *Legjobb Könyvek* negyedik évfolyamát, adván a *nyolczvanadik* kötetet. A *Legjobb Könyveknek* ez az érdekes kötete is egy koronáért kapható.

Postarablás kettős gyilkossággal.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Vakmerő rablógyilkosság történt folyó hó 7-én este *Tompa* község postahivatalában.

A mondott napon este 10 órakor érkezett meg a postakocsi az öt kilométernyi távolságra fekvő vasuti állomásról. Rendes szokás szerint a kocsis behajtott az udvarba s jelentést tett megérkezéséről *Holbik* postamesternek, aki a ládát fölnyitotta. *Holbik* a kezében tartott jegyzék szerint szedte ki a ládából a csomagokat s adta át a kocsisnak, aki ezeket behordta a hivatalba. Mialatt a kocsis bement a hivatalba, *Holbikot* hátulról leütötték, úgy, hogy *Holbik* szó nélkül lerogyott.

Egy másik rabló ezalatt a postahivatalnak az udvarra nyíló ajtaja mellett foglalt állást, s amikor a kocsis az ajtón kilépett, egy hatalmas csapással halántékon ütötte.

A rablók ezután kiürítették a kocsiláda tartalmát, azonkívül magukhoz vették azt a néhány postaszakot is, melyet a kocsis már az előtt bevitt a postahivatalba.

*Holbik*nének föltűnt férje hosszas távmaradása, lakásából, mely az udvar hátsó részén volt, előre ment. Amint a hivatalba akart benytetni, a sötétségben megbotlott valamiben és elesett.

Ekkor vette észre, hogy a kocsis fekszik ott. *Holbik*né erre lármát csapott, mire a házbeliek és szomszédok összefutottak s úgy a kocsis, mint *Holbik* postamestert véres fejvel a földön fekvő találták.

A két áldozat még élt, de reggelre mind a kettő meghalt.

A megejtett nyomozás során a csendőrség kiderítette a tetteseket *Kodis István*, *Szitár Imre* és *Fodor András* tompai lakosok személyében, kiknél a levelek és csomagok nagyrésztét meg is találták. A gyilkosok azt hitték, hogy az nap este erkezik Amerikából egy nagyobb pénzküldemény, ezt szerették volna megkaparítani.

Tompáról ugyanis 48 ember él kint Amerikában és ezek minden hónapban küldenek pénzt haza családjuknak. Ezt várták a rablók, de nem érkezett meg aznap, sőt egyáltalán nem jött pénz azzal a postával.

A gyilkosokat elfogták.

Uralkodók

és a biztosító társaságok.

(Koronás főket nem biztosítanak.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

Felfordult a világ rendje. Eddig bizonyos ambíciót fektettek abba a különböző biztosító társaságok, hogy minél előkelőbb, minél nagyobb és hatalmasabb embereket számítsanak a biztosítottak közé, mert ez az előkelőség, ez a nagyság a társulatnak nagyobb tekintélyt, nagyobb súlyt adott és büszkén hirdették, ha volt a társulatnak ilyen nem mindennapi alakja.

A biztosítási ügynököknek az volt a leg-határozottabb argumentuma, hogy ez vagy az a nagyság is társulatuknál van biztosítva; ez volt a legnagyobb reklám, a legnagyobb csábítási eszköz.

Most már másképp áll a dolog. Egy kis hivatalnok, egy vasuti bakter szívesen látott embere a biztosító társaságoknak; de egy koronás fő, milliók alattvaló felett uralkodó, hatalmas király vagy császár előtt becsukják az ajtót azzal az udvarias mentséggel, hogy köszönjük a megtiszteltetést, de nem kérünk belőle.

A francia nagy forradalom idejében ezt a demokrácia nagy vívmányának tekintették volna és *Marat*, *Danton* vagy *Robespierre* így szónokolt volna a *Bastille*-téren:

— Polgártársak! A biztosító társaságok igazgatói ülésén ugyanazt mondták ki, mint a konventben: nem kell király! Érzitek a republika szelét, mely a polgári társadalom odujából kiviharzik? . . .

Szegény királyok! Mit ér a ti biboros trónotok, mit ér kezetekben a hatalmas jogar, fejteken a dicsőségtől ragyogó korona, ha még a biztosítási ügynök sem vesz benneteket annyiba, mint egy egyszerű hivatalnokot!

Ez a semmibe vevés *Sándort*, a fiatal szerb királyt érte, aki mint gondos családfő, életét halálesetre biztosítani akarta.

A különös esetről egy bécsi táviratunk a következő részleteket tartalmazza:

Sándor szerb király meghagyta udvari orvosának, hogy egy életbiztosítás megkötése céljából lépjen érintkezésbe egy első rangu osztrák biztosító társasággal.

Az udvari orvos magas megbízatása értelmében el is járt azonnal az osztrák intézetnél és a következő kérdést intézte annak igazgató-ságához:

— Hajlandó volna-e a társaság *Sándor* szerb királylyal másfél millió frankos életbiztosítást kötni?

A biztosító társaság igazgatósága e meglepő ajánlat folytán a mai napon délelőtt rendkívüli ülést tartott és a hosszas tárgyalás eredménye még meglepőbb volt.

Az igazgatósági határozat a következő:

— Legmélyebb sajnálatunkra, tekintettel a legutóbbi gyakori merényletekre, tekintettel különösen arra, hogy a szerencsétlen *Umberto* olasz királyért három millió frankot kellett fizetnie, a biztosító intézetnek, a hivatalos ajánlatra nem reflektálhatunk és elvünk a jövőre nézve, hogy koronás főket nem biztosítunk!

A biztosítás terén ez a határozat méltó feltűnést kelt és *Sándor* király nehezen fog belétörödni abba a tudatba, hogy Ő felsége legalább a biztosítás szempontjából kevesebb legparányibb alattvalójánál.

De ne busuljanak a szegény koronás fők — csakhamar észreveszi ezt a jelenséget a szemfüles Amerika; rövid idő alatt összehord néhány száz millió dollárt és a kontinens minden fővárosában a kereskedelmi cégjegyzékbe be lesz vezetve a következő új cég:

„Kölcsönös élet-biztosítási részvénytársaság koronás fők számára.

A párisi világkiállítást bezárták.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

Ma este pontban 10 órakor az *Eiffel-toronyban* eldőrdült egy ágyulövés. Ez volt a jel arra, hogy a huszadik század első kiemelkedő és világra szóló mozzanata befejezéséhez ért.

Az a nagy világvásár, mely hű képét tárta fel az emberi elme nagy vívmányainak, a művészet, tudomány, az ipar óriási előhaladásának és tökéletesítésének, a világ összes nemzetei kultur életének, a mai napon befejezte nagyra törő hivatását.

Az a zsbongó élet, mely egy fél esztendőn át a *Place de la Concorde*től a *Szajna* partján végig a *Trocadero*n tul terjedt, és melyben a világ minden részéből zarándoklók vettek részt, ma este óta megszűnt.

A népek utcáján már nem tolong a világ

népe, az egyes nemzetek pavillonja előtt nem sűrű-forog a kíváncsi szemlélő, a mozgó járdának gépezete megállt, rajta már nem hámulja senki az emberi találékony elme nagyszerűségeit; a vilanyosság pavillonon ki aludtak a villanyos lámpák ezrei; a hatalmas víz-esés nem csobog, a villanyos fény nem töri meg többé a hatalmas vizoszlopot. Az Eiffel-terony sugár természetét nem özönli el a fényáram és annak csucsáról a fényzóró nem bocsájtja ki magából a vakító fényt terjesztő sugarait.

Sötét lett mindenütt. Egy jelszóra, egy ágyudörreire megszűnt minden-minden.

Amit emberi elme a szórakoztatásra és tanulságra megteremtett, az most már a múlté, csak a kultúrtörténelem lapjai beszélnek majd nagyszerűet, világra szólót a párisi kiállításról, a huszadik század első nagy és hatalmas megnyilatkozásáról.

Késő éjjel kapjuk erről a nevezetes eseményről a távirati tudósítást. Eszerint a kiállítás megnyitása napján sem volt oly élénk nyüzsgés-mozgás Páris minden részében, mint a mai nap folyamán: A szó szoros értelmében Páris egész lakossága talpon volt és mint hömpölygő áram, úgy tódult a nép a kiállítás területére. A Champs Elysén, a Szajján, hajón, vasuton, villanyoson, föld felett és föld alatt egy irányba tódult a lakosság és az idegenek százezrei, hogy egy utolsó pillantást vessenek az utolsó perceit élő kiállításra.

A belépti jegyeket 5 centiméért vesztették ma már, melyekért ugyanannyi frankokat szedtek ezelőtt az agiotage-emberei.

A kiállítás hivatalos bezárása tegnap este a nagy operában tartott diszeloádással kezdődött, melyre az összes nemzetek diplomáciai képviselői kaptak meghívást. Az ezen alkalomra kiadott színlapon a népek utcáját képező egyes nemzetek pavillonjai medaillonalakban voltak feltüntetve és köztük a magyar pavillon is volt látható.

A kiállítók ezrei még a mai est folyamán hozzáfogtak a kiállított tárgyak elszállításához. Oriási ládák, tartályok, kofferek, szállítókoscsik, waggonok kerülnek elé és az éj csendjét a csomagolás, kalapácsolás zaja zavarja meg csupán.

Elhangzottak a zene hangjai, elnémultak az énekesek dalai, a vig pohár csengést felváltja a teherkocsik recsegése — — vége-vége van minden dicsőségnek.

És most jó a nagy, az óriási mérleg, melyet a francia kormánytól le az utolsó bodega tulajdonosáig mindenki el fog készíteni. És ennek e mérlegnek számtételei meg fogják mutatni, hogy kinek-kinek mibe került ez a 6 hónapig tartó dicsőség. Sokan — nagyon sokan, szomorúan fogják nézni ezt a számvetést. De az egyesek kalkulációja nem jó tekintetbe akkor, amikor az egész világ egy nagy, egy óriási erkölcsi nyereséget jegyez be a főkönyvébe.

És a világ ezuttali nyeresége évtizedek múlva is fog jelentkezni, amikor a nemzetek a tapasztaltakat saját hazájukban fogják az összesség hasznára fordíthatni. A párisi kiállítás nagy missziójának áldásos következményei nem fognak kimaradni és hirdetni fogják újabb időkre a Grand nation dicsőségét.

MULATSÁGOK.

(=) Műkedvelői előadás. Az aradi műkedvelői ifjak egy része a „Jókedv“ asztaltársaság könyvtára javára műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez a waggongyári kántinban e hó 17-én, szombaton. Ez alkalommal a *Felhő Klári* népszínművet adják elő. Belépti díj: 80 fillér, színlap a pénztárnál 10 fillér.

—) Táncmulatság Eleken. Az eleki iparos ifjuság sikerült táncmulatságot rendezett f. hó 10-én az ottani Korona-vendéglő nagytermében. Jelenvoltak.

Asszonyok: Császár Istvánné, Eberlein Mihályné, Tassanok Jánosné, Hermann Ferenczné, Özv. Hírza Antalné, Hack Mártonné, Klemm Györgyné Jäger Gáspárné, Mahler Ferenczné, Niedermeyer Adámné, Ritter Jánosné, Szatóri Flóriánné Singer Mártonné, Steigerwald Mihályné, Fisch Rezsóné, Vitkay Jánosné, Walthier Ferenczné, Zeitler Adámné.

Leányok: Császár Anna, Dunai Francziska, Tassanok Etelka, Gubányi Erzsi (Csaba.) Hírza Hermin, Jäger Teréz, Klemm Anna, Löfler Erzsi, Mahler Teréz, Orgován Rózsika (Arad), Ritter Rózsika, Steigerwald Juliska, Siebert Viktoria, Walthier Teréz.

Egy hirhedt orfeumhölgy halála.

(Pignatelli hercegnőről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

Rég volt, amikor erre mifelénk járt az az asszony, akiről ez a hír szól. Abban az időben, amikor még csakugyan meglepetés volt, ha egy társaságbeli dáma leszállt a festett világba és a brettlin való megjelenésével boszulta meg, amit ellene az előkelő szocietásban vétettek.

A *Pignatelli* hercegné neve is így lett híressé. Végigjárta a fél világot és az éji örömkönyveinek nagy örömeire élőképben tette közszemlére a bájait. Budapesten is többször megfordult. A boldogult *Kék macska* s egyéb lebutyok krónikái mesélnek róla. Szilaj, szép asszony volt és aki csak összekerült vele bizalmas téte-á-téten — hej de sokan voltak! — mindnek elmondta a maga érzelmes történetét. Hogy az ura megcsalta, kinezta, kiölte belőle a jó érzést és most sátáni gyönyörűséggel hurcolja meg érte a nevét, ha/d vésődjék a *Pignatelli* név utálattal azok emlékébe, akikben egy szikrája van a tisztességnak. Csakugyan így lett.

Az olasz hercegi család ugyan próbált ellene védekezni, hirdette a világ minden ujságában, hogy az asszony szélhámosnő, hogy bitortolja a hercegi címet és így, meg úgy fognak ellene föllépni. De ez a „föllépés“ elmaradt s csak a híres hölgy fojtatta föllépéseit. . . . Rég volt.

S most, hogy újra föltűnik ez a név a napi krónikában, már csak nekrológ szól róla. *Biarritzban*, az előkelő világ fürdőhelyén, meghalt egy bus asszony: *Pignatelli* herceg felesége.

A párisi lapok nagy része odasorolja ezt a hírt, ahová a vérbeli főrangúak gyászjelentése kerül, csak egy teszi az elmés pikantiák közé. És megírja hozzá, hogy ki volt hát ez a hercegasszony. Innen tudjuk meg, hogy mikor a botrányok hősnője kikopott a santánokból, Párisban telepedett meg s a Quartier Latin egyik leggyanusabb környékén bodegát nyitott. Amolyan tizedrangú mulatóhelyet. Megroskadva, nyomorogva tengődött ott s hiába állt a cégztábláján, hogy ez a *Pignatelli* hercegnő bodegája,

Egy este aztán különös vendége akadt. Egy ur, aki hintón jött és reszketve lépett be. A bodegásné sikoltva menekült a hátsó szobába és ájultan esett le ott. Az ura volt az a vendég: *Pignatelli* herceg.

És másnap becsukták a bodegát. Vége. De a regény újra kezdődött. A haetera bünbánó Magdolna lett. És ápolta hiven az ő beteg, elöregedett, tüdőbajos párját betegen, előregedve maga is. Négy hete, hogy a herceg meghalt. Megint egyedül hagyta az asszonyát. És ez egyszer hűséges maradt hozzá, követte a sírba . . . Így meséli az a francia ujság.

Merénylő katonai őrség.

(Vérengzés a puskaportoronynál.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 12.

Szenzációs eset tartja izgalomban Szegeden úgy a polgári, mint a katonai köröket. Az ottani 46-ik gyalogezred egy őrsége rettenetes vérengzést vitt végbe az este, *csaknem kipusztítván egy egész családot*.

Tary József, a szegedi vadásztársaság vadőre tegnap este kutyaugatást hallott az udvarában. A zajra kiküldte menyecske leányát, hogy nézze meg, mit ugat a kutya. Amint a menyecske a konyha ajtaján kilépett, egy hatalmas lövés dördült el, s a fiatal asszony egy éles sikoltással összeregyott.

A sikoly hallatára kirohant a szobából Tary-né, de alig lépett ki az udvarra, őt is *mellén érte egy lövés*.

Erre kiszaladt Tary József is, de ő se járt jobban, mint a családja, mert *egy lövés a jobb arcát szétmarcangolta*. A merénylők az éj sötétjében elmenekültek.

A nyomban megindított vizsgálat először odairányult, hogy a merényletet vadászok követték el, kiknek Taryval, mint vadőrrel nem egyszer volt összekocczásuk.

Ma reggel azonban szenzációs fordulatot vett az ügy. Kiderült ugyanis, hogy *a gyilkosságot a szegedi 46-ik gyalogezrednek a közeli puskaportoronyba kirendelt őrsége követte el*. Az őrség 4 emberből, egy őrzetből és három közemberből állott.

Ugy jött nyomára a vizsgálat, hogy a golyókat megtalálták Taryéknál a falban melyekből nyilvánvaló lett, hogy a merényletet, csak katonai Manlicher fegyverrel követhették el. Nyomban jelentést tettek az ezredparancsnokságnál, mely erre egy hadnagy vezetése alatt fegyveresőrséget küldött a puskaportoronyba, de azzal az utasítással, hogy igyekezzenek a négy leányt valami fortélylyal fegyverezni le, nehogy a puskaportoronyban, vagy másban kárt tegyenek. A hadnagy ügyesen oldotta meg feladatát, és a négy merénylőt csakhamar vasra verték.

A vallatásnál kiderült, hogy a merényletet csakugyan a puskaportoronybeli őrség követte el. Taryék menyecske lánya volt rá az ok. A fiatal asszony ugyanis egy kissé kikapós életet élt, s úgy látszik, a katonák féltékenységből lötték le. Az anyát és az apát pedig azután már csak vérszomjból lötték meg.

A menyecske ma délelőtt meghalt, míg szülei élet és halál közt lebegnek.

Király és varróleány.

(Masin Draga vetélytársnője.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 12.

A szerb király legénykori kalandjai kapcsán sokat emlegették egy időben Benkő Rózi énekesnőt, kinek ez ügyből baja is támadt a rendőrséggel. Csaknem azonos eset történt ma Párisban. A rue de la Paix-n van egy előkelő szabóműhely. Varró lány van benne egész sereg. Öltögetés közben, a drága selyem aljak fölé hajolva nem egy ábrándozik olyan jövőről, mikor neki is módjában lesz efféle toaettek megrendelése.

Csak egy 27 éves csinos lány járt köztük büszkén, királynői tartással és lenézte a töb-

bit, kik még csak az álomnál tartanak, míg ő már a valóságot is átélte. Néha meg-megállt egyik társnője előtt és kiegyenesítve derekát, kérdezte:

— Nem illenek-e be szerb királynénak?

Történt aztán közben valami. Két rendőrhivatalnok állított be a műhelybe és se szó — se beszéd, megfogták a büszke varróleányt és vinni akarták. Vérfagyasztó kiáltás hangzott el a leány ajkáról és társaihoz fordult segítségért. A tü tündérei ollóval, mérőruddal támadtak a rendőrökre, de nem használt semmit, a büszke kisasszonyt elragadták és kocsiba ültették.

Eddig a történet és most következik a magyarázata. Az elfogott varróleány állítólag bécsi nő és a császárváros egyik legelőbbkelő helyén, a Grabenen volt kis divatárus boltja. Néhány évvel ezelőtt azt suttogta a fáma, hogy a helyes kis divatárusnő pártfogóra talált az ifju szerb királyban. Nemsokára el is tűnt a lány Bécsből.

Amikor a szerb király és *Masin* Drága eljegyzésének híre jutott Belgrádban, a divatárusnő is életjelt adott magáról. Rettenetes fenyegetésekkel árasztotta el *Sándor* királyt és menyasszonyát. Emiatt aztán a szerb fővárosból távoznia is kellett. Párisba jutott, ahol csinos lakóházat rendeztek be neki s ott nagyobb összeg pénzzel magára hagyták. Amikor pénze elfogyott, állást keresett és kapott is a rue de la Paix-beli divatszalonban. Üres óráiban azonban bosszútervet szőtt. Az, hogy „Sasa” nem hercegnőt vett feleségül, haragra lobbantotta.

— Uppen olyan joggal lehettem volna én is királyné! — mondogatta.

Ujabb időben pedig *Sándor* király és neje, valamint szülei is kompromittáló levelek másolatait kapták meg a postán azzal a megjegyzéssel, hogy nagy pénzért az eredetieket kiszolgáltatja tulajdonosuk. Azt is mondják, hogy a bécsi divatárusnő, aki ezeknek a zsaroló kísérleteknek értelmi szerzője volt, már kiadót is talált leveleire.

HIREK.

— **A király Budaposten.** Ő felsége ma reggel 6 óra 5 perczkor külön udvari vonaton Gödöllőről megszokott kíséretével a fővárosba érkezett. Délelőtt 10 órától általános kihallgatás volt. A kihallgatáson megjelentek: *Vay* Béla báró, *Nádassy* Ferencz gróf, *Nikolics* Fedor báró és *Pótsa* József főispán titkos tanácsosok, *Eperjessy* Kálmán követ, *Vörösmarty* Béla államtitkár, *Konkoly-Thege* országgyűlési képviselő és *Matunci* Márton, továbbá *Dezsöffy* Marczell kuriai bíró, *Radu* Demeter és *István* Vilmos püspökök, *Takáts* és *Vajda* Ede apátok, *Bánky* Donáth és *Bökh* Hugó tanárok, *Moravetz* Károly és *Pierer* Ede tábornagyk, *Krobotin* Sándor, *Weigl* József báró és *Salis-Lamaden* Rezső tábornokok, *Taxis*, *Lónyay* Albert, *Biró* Kálmán, *Steiner* Gábor, *Beörsze* Gyula, *Bartuska* Miksa, *Csath* Gyula ezredesek, *Császár* János, *Guglia*, *Hartmann* Vilmos, *Koroska* Vilmos, *Kosztka* Pál, *Liszka* József, *Miltijovics* Péter, *Váray* Károly és *Bándy* alezredesek, *Talián* András őrnagy, *Schmer* Ferencz főintendáns, *Hodoky* és *Zgorsky* főörzsorvosok, *Madarassy* Mór miniszteri tanácsos, *Melichar* Kálmán osztályfőnök, *Lakner* Ferencz állampénztári igazgató, *Kovács* Gusztáv pénzügyőri igazgató, *Raschka* János postaigazgató, *Róna* Zsigmond csillagászati intézeti igazgató, *Wodianer* Arthur udvari könyvkereskedő, *Lechner* Ede mérnök és a Márton-napi libákat hozó küldöttség: *Gestetner* Lázár, *Herzfeld* Ignác és *Stein* Lipót dr. Délután udvari ebéd volt, melynek azonban szigorú katonai jellege volt. A király esti fél

9 órakor udvari vonaton visszautazott Gödöllőre.

— **Athelyezett aradi csendőrszárnyparancsnok.** *Rómay* Béla magy. kir. csendőrszázadost, aradi szárnyparancsnokot, a kerületi parancsnokság Székesfehérvárra helyezte át. *Rómay* két év óta van Aradon s távozása őszinte sajnálkozást kelt. Utóda *Spalla* Aurél nagykirályi csendőrszázados.

— **A czár beteg.** *Pétervárról* jelentik: *Miklós* czár influenzában megbetegedett. Betegsége normális folyású. Komplikációk nem álltak be. A beteg szubjektív állapota kielégítő s azért napi orvosi jelentéseket nem adnak ki.

Vörösmarty-ünnep. Az aradi nemzeti szövetség kebelében alakult munkásképző intézménye hó 15-én kezdi meg vasárnapi előadásait. A második vasárnapon kiemelkedő, hazai előadás lesz, ez alkalommal *Vörösmarty Mihály* születésének századik évfordulóját fogják megünnepelni.

— **A zágrábiak főhercege.** A zágrábi horvátok *Lipót Szalvátor* főherceg tiszteletére, akit horvát érzelmei miatt Zágrábból tudvalevőleg elhelyeztek, ma este fáklyásmenetet terveztek. A horvátok tüntetése azonban elmarad. Mint ugyanis nekünk telegrafálják, a zágrábi polgármester tegnap magához hívatta a *Lipót Szalvátor* főherceg tiszteletére fáklyásmenetet rendező bizottság elnökét és értésére adta, hogy *Lipót Szalvátor* főherceg azt kívánja, hogy a fáklyásmenetet ne tartásák meg. Ha ezt a kívánságát nem teljesítik, a főherceg visszatérése kétségessé válnék. Valószínű tehát, hogy a fáklyásmenetet elmarad.

— **Ev. ref. lelkészválasztás Kisperegén.** A *Szondy* Imre elhunytával üresedésbe jött kisperegi ev. ref. lelkézséget vasárnap töltötték be az ottani ev. ref. templomban a hívek nagy érdeklődése mellett. A választást a törvények értelmében *Csécsei* Imre aradi lelkész és dr. *Vajda* István gondnok, mint egyházmegyei megbízott elnökök vezették. Beadott összesen 202 szavazatot, melyből *Szondy* Géza szentleányfalvi lelkész 127, *Szabó* János lorántházai lelkész 75 szavazatot kapott, így az előbbi megválasztott lelkésznek kijelentették. Két hét elteltével lesz megtudható, hogy adnak-e vagy nem a választás ellen panaszt az egyházmegyéhez? Ha nem, ugy a választás érvényes.

— **Iktató választás.** A szerdai városi közgyűlésnek érdekes pontja lesz az üresedésbe jött városi iktatói állás betöltése. Az állásra pályáztak: *Masztigh* Emil főkapitányi iktató, *Hallósy* László városi segédtsz, *Kovács* Antal rendőrhadnagy, *Dani* Pál joghallgató, *Szuchy* Károly városi adóhivatali számtiszt, *Tamasovits* József világi lakos és *Györffy* Benő pécskai irnok.

— **A hivatalvesztésre ítélt tanfelügyelő.** Lapunk vasárnapi számában megirtuk, hogy Csanádmegye fegyelmi választmánya *Kubinyi* Mihály, Csanádmegye kir. tanfelügyelőjét, hivatalvesztésre ítélte. Az ítéletet alább egész szövegében közöljük:

Kubinyi Mihály, Csanádmegye ez idő szerinti hivatalától felfügesztett tanfelügyelője, róm. kath. vallású, özvegy, fegyelmileg még büntetlen, makói lakos az ellene a nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatási miniszternek 64576. sz. alatt kelt rendeletével elrendelt fegyelmi vizsgálat során és a kir. ügyésznek az 1876. évi VI. t. cz. 5. szakasza alapján bekívánt véleménye folytán a terhére rótt fegyelmi vétségek elkövetésében vétkesnek találván, ellene a fegyelmi eljárás folytatása kimondatik, ennek folyamán tanfelügyelői hivatala elvesztésére ítéltetik; egyúttal kimondatik vagyoni felelősége a butor vásárlás és hivatalos lakbér téves elszámolása által a vallás és közoktatási miniszterium (kir. kincstár) terhére elkövetett és 721 kor. 21 fillért kitevő károsszeg erejéig. Köteleztetik, illetve marasztaltatik továbbá az eljárás folyamán felmerült tannási díjak viselésében,

illetve megtérítésében. Nevezetesen: jelen ítéletnek jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt *Czirbus* István makói lakosnak 6 korona, *Dombi* István makói lakosnak 3 korona, *Komáromi* Gyula makói lakos, becsüsnök 3 korona a megyai házi pénztárnak pedig előlegezett tanuzási díjak fejében 93 korona 02 fillért megfizetni, illetve megtéríteni.

— **Párbajozó arisztokraták.** A szereplő személyek miatt érdekes párbaj folyt le ma dél előtt a fővárosban *Fodor* koronaherceg-utczai vívótermében. *Herczeg Odeskalchy* Géza és gróf *Széchenyi* Aladár verkedtek meg karddal a harc képtelenségig. *Odeskalchy* segédei voltak *Csáky* György gróf és *Nádasdy* Tamás gróf; *Széchenyi* *Csekonits* Gyula gróf és *Batthyány* Elemér gróf. A párbaj, melyet *Battyányi* Elemér gróf vezetett, *Széchenyi Aladár* megsebesülésével végződött. A gróf jobb karján kapott súlyos sebet. A párbaj okát titokban tartják.

— **Ülés a kaszinóban.** Az aradi kaszinó-egylet tegnap tartotta választmányi ülését. A legérdekesebb pont a titkár azon előterjesztése volt, hogy a tagok közül harminczhárman bejelentették kilépésüket. — A tárgysorozat többi pontját a folyó ügyek képezték s utolsó pontul egy rendkívüli választmányi ülésnek november hóra való egybehívása képezte, amelynek egyedüli tárgya az alapszabályok módosítása lesz.

— **Arad mint alapító.** Az Erzsébet-szanatórium alapító letételét legközelebb tartják meg nagyobb ünnepélyesség mellett. *Aradvárosát*, mely 1000 koronát adományozott a sanatórium felépítésére, ma érkezett meghívóban hívaták meg az alapító letételi aktusra.

— **Körorvos választás.** Az üresedésben volt *petrisi* körorvosi állást ma töltötték be választás útján, melyet *Csukay* Sándor m.-radnai főszolgabíró vezetett. Egyhangulag *Lung* ~~székely~~ nias dr.-t választották meg.

— **Könyebb lesz a brukkolár.** A hadügyminiszterium, mely az utóbbi időben a polgári társadalom érdekei iránt is mutat valami kis érzéket, legutóbb ismét elismerésre érdemes, jóindulatu rendeletet adott ki. Eddig az volt szokásban, hogy a tartalékosoknak és póttartalékosoknak, akármilyen messze is voltak a hadkiegészítő területeiktől, a régi ezredüktől, fegyvergyakorlatra mégis oda kellett vonulniok. Így aztán megcsett, hogy túl a Dunáról tizennégy napi fegyvergyakorlat miatt Máramarosba kellett utaznia a szegény embernek, ha a kenyérkeresete véletlenül elvitte őt az ezred tájékáról. Volt ugyan egy paragrafus, hogy aki az ezredének kerületétől 150 kilométeren túl lakik, az folyamodhatik, hogy a fegyvergyakorlatot másutt szolgálja le. De erről igen kevesen tudtak s különben is az egyszerűbb embereknek nagyon idegen és nehéz dolog az ilyen folyamódás. Ezen a bajon segített a hadügyminiszter: elrendelte, hogy a hadkiegészítő kerületeiktől távollevő, vagy nem állandóan ott lakó tartalékosokat és póttartalékosokat hivatalból helyezék átható a csapattesthez, amelynek területén lakik. Nem állandóan ott lakónak azt a tartalékosot tekintik, aki legalább két évre a hadkiegészítő kerületen kívül lakik. Az áthelyezést az idén december 31-én hajtják végre, s azontul minden esztendő október elsején.

— **Ünnepelt neptanító.** Szép ünnepélyt rendeztek Pécskán abból az alkalomból, hogy *Kohn* Mór 31 évi működés után nyugdíjba lépett. Az ünnepelt 25 évet töltött Pécskán és ezen nagy idő alatt kötelességét nagy tudással és szorgalommal teljesítette miáltal magának elismerést és tiszteletet, a tanítói névnek pedig becsületet szerzett. Az ünnepeltet *Fritz* Gabriella üdvözölte s volt tanítványai nevében szép beszéd kíséretében emelkül egy arany órát nyújtott át. Tanítványai nevében *Eliás* Ilonka és *Schreiber* Józsi intéztek hozzá csinos beszédet. Ezek után száz terítékű bankett volt, utána tánc vette kezdetét, mely reggelig tartott: Jelen voltak:

Asszonyok; *Kohn* Mórné, *Eliás* Simonné, *Eliás* Izidorné, *Schreiber* Fülöpné, *Fülöp* Lajosné, *Eliás* Sámuelné, *Fülöp* Józsefné, *Hirsch*

Gézáné, Stern Józsefné, Ländler Rezsóné, Fritz Sándorné, Ungár Józsefné, Weiner Zsigmondné, Friedmann Józsefné, Rosenfeld Károlyné, Strasser Károlyné, Keller Sándorné stb.

Leányok: Kohn Ilonka, Eliás Ilonka, Eliás Lenke, Fritz Gabriella, Fritz Ilonka, Heller Adél, Fehér Katinka, Hirschl Juliánna, Steiner Regina, Rosenfeld Melania, Steiner Mariska stb.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Aradváros közigazgatási bizottsága a főispáni beiktató miatt elhalasztott rendes november havi ülését 19-én délután 4 órakor tartja meg.

— **A miniszterelnök és a kortes.** A fővárosban ma folytak le a községi választások. Széll Kálmán miniszterelnök, ki az I. kerületben bir szavazati joggal, délután szintén megjelent a választási helyiségben, hogy leadja szavazatát a hivatalos jelöltekre. Egy kortes megfogta a bejárónál a miniszterelnököt és kapacitálni akarta, hogy az ő jelöltjére szavazzon. Széll Kálmán azonban udvariasan kibontakozott a kortes karjaiból.

— Hü mameluk vagyok, ugymond, és mint ilyen zsebemben hordom a hivatalos lisztát, arra fogok szavazni.

A kortes, aki nem ismerte a miniszterelnököt, a megvetésnek egy érthető mozdulatával hagyta ott a kövér mamelukot.

— **Katonai kinevezés.** Tordos Mihály dr. tartalékos segédorvos helyettes a 38. gyalogezredhez tartalékos segédorvossá nevezetett ki.

— **Primadonna a lángok közt.** Megdöbbenő szerencsétlenségről ad hírt kecskeméti levelezőnk. Az ott működő színházban primadonnája, Baros Aranka tegnap este színházba készült s fehér keztyűjét is felhuzta már, midőn hirtelen eszébe jutott, hogy kitisztítja az azon levő foltot. Benzint öntött egy edénybe s mindkét keztyűs kezét belemártotta. Alig tette ezt meg, a 3—4 méternyre levő gyertyából iszonyú lángoszlop csapott a latorig, mely a színésznek nehéz selyemruháját pillanat alatt lángokba borította. **Késébeesve rohant az udvarra, majd a háziasszonyához kiáltott be.** Mire a háziasszony egy ágyterítővel kiszaladt, akkorára már ő földre vetette magát s a földön ide-oda hömpölyögve igyekezett lángoló ruháját eloltani. A háziasszony a terítőt ráborítva, a tüzet ruháján hamarosan el is oltotta ugyan, de a kezén lángoló keztyűket — mivel a kezével a roppant fájdalom miatt folyton hadonászott — csak percek múlva sikerült eloltani. Kezei súlyosan összeégtek s különösen a csuklón felül, a *hus mélyen leégett.* Az ujjai, illetve a kezei is, csuklóig egy hólyagot képeznek, mely azonban remélhetőleg nyom nélkül fog lelapadni, de a csuklókon felüli égések nagyon mélyek. *Leégett elől a haja is,* valamint a szemöldöke és szempillái, úgy, hogy rettenetes kínokat állt ki sebei miatt. Este 10 óra tájban állapotja valamivel jobbra fordult. *A szerencsétlenül járt primadonna iránt városszerte nagy a részvét, úgy a közönség, mint különösen kollegái körében.*

— **A vizsgálatás szünete.** Az aradi vízvezetési művek részvénytársasága értesíti a közönséget, hogy a csőhálózaton végzendő munkálatok miatt, ma *kedden* est 10 órától egész 1 óráig, a következő utcákban a vízszolgáltatás szünetel: *Teleky-, Kápolna-, Pöltenberg Ernő Választó-utcákban,* a *Választó-utcának* Fejsze- és Kiskarika-utcák közti részén és *Kapa-utcában.*

— **Orvtámadás egy urasszony ellen.** Debreczenből írja tudósítónk, hogy *Nemes Zoltán* városi jegyző feleségét a *Csapó-utcán* két ittas ember orvul megtámadta. Az utonállók betörték *Nemesné* száját, hogy segítségért ne kiált-hasson, majd földreterpérték, leszakgatták a ruháját s hatvan koronát elraboltak tőle, aztán elmenekültek. Az egész rendőrség talpon van, hogy a rablók nyomát kipuhatolja.

— **Eljegyzés.** *Jung Hugó,* Kerpel Izsó helybeli könyvkereskedő üzletvezetője, tegnap tar-

totta eljegyzését *Kerpel Ilona* kisasszonnyal, Kerpel Gusztáv volt francia nyelvtanár szép és kedves leányával.

— **A játszótér.** Illetékes oldalról a következő helyreigazítást kaptuk:

Az „Aradi Hiradó” mai számában „*Játszótér*” czímen egy közlemény jelent meg, melyben a Lyceum előtti játéktérén multkor előfordult gyerekek-csatározás tulságos kiszínezése és a sok más téves állítások mellett egyebek közt az is van mondva, hogy a játéktérhez „*olyan jelenetek fűződnek, amelyek ríkióan tüntetik ki a játéknak mint tantárgynak abszurd voltát,*” továbbat, hogy „*eddig is megvoltak a lyceumisták a hivatalos játék nélkül és a szülők egyáltalán nem kérnek abból, hogy játszás czímén össze-vissza vörjék a gyermekeiket idegen suhanczok.*” E vádakra nézve mindenekelőtt azt kell megjegyeznünk, hogy a „*hivatalos játéknak,*” vagy „*a játéknak mint tantárgynak*” semmi köze ama versengésekhez, melyek szabad tereken, az iskolai időn kívül a különböző intézetbeli gyermekek és inasok között olykor végbemennek. Ezek a versengések meg voltak régen, megtörténnek most is és valószínűleg a jövőben se fognak elmaradni. Hogy ilyen alkalmakkor egyesek ingujjra vetkőznek, bizonyára helytelen dolog, de azért sem a játéktér, sem az intézetet felelőssé tenni nem lehet, mert az iskola intelmek és tanácsokon túl az ifjak ilyen gondatlanságai ellen nem tehet. Ezeknél a bajoknál sokkal gonoszabb volna a cikkíró által ajánlott amaz orvoslat, mely szerint elvárja, „*hogy a két igazgató a saját felelősségére meg fogja tiltani az intézet ifjuságának a játszótér látogatását.*” Hát ezt nem fogják tenni, mert annak az ifjuságnak a szabadban való mozgás, illetőleg a játék egészségi szempontból szükséges; nem fogják az ifjuságot a *saját játéktéréről* eltüntetni, hanem igenis gondoskodás történt már most is azért, hogy addig is, míg a játéktér bekerítettik, idegen elemek oda ne tolongjanak. A mi a *kötelező játékorákat illeti,* azok a hideg évszakban — tehát ezidőszert már nov. 1-jétől — szünetelnek és nyáron is az előirt időben a tanár felügyelete és vezetésével tartatnak.

— **A debreczeni affér.** A következő levelet vettük:

Az Aradi Közlöny
Tekintetes szerkesztőségének,

Arad.

Komjathy János szinigazgatóval felmerült ügyemről oly tudósítás jelent meg becses lapjukban, mely a valósággal merőben ellenkező adatokat tartalmaz. Indítva érzem magamat ezt helyreigazítani.

Komjathy sem a szabadjegyet tölem meg nem vonta, sem a párbajfeltételek megállapítása nem voltak; sem segédeivel vagy azok nélkül nálam bocsánatkérés végett meg nem jelent. Az egészről csak annyi az igaz, hogy *Komjathy*tól bántó hangú levele miatt elégtételt kértem, s megbizottaink kölcsönös felvilágosító és békítő nyilatkozat által az ügyet békésen elintézték. Minden egyéb színezés és állítás valótlan.

Fogadja tiszteletem nyilvánítását, melylyel vagyok

Debreczen, 1900. november 11.

Dr. *Benedek János,*

a „Debreczen” felelős szerkesztője.

— **Botrány az utcán.** Idegen országbeli ember nem merné elhinni, hogy Magyarországon az állami nyelv használata feletti vita annyira el tudjon fajulni, hogy akad magyar ember, aki nemcsak ellenzi a magyar nyelv használatát egy magyar törvényhatóság ülésében, hanem még arra is vetemedik, hogy azt, ki a magyar nyelv használata mellett érvel és küzd, orvul megtámadja. Pedig ez az eset megtörtént. *Zerneck* Károly pozsonyi ügyvéd azon ösmeretes indítványa, hogy a törvényhatóság közgyűlésén a magyar nyelv használtassék, a pressburgi *Kraxelhuberek* körében nagy indignálást szült és közöttük különösen *Engyeli Jenő* a „*Pressburger Presse*” szerkesztője becsmerelte lapjában ezt a hazafias mozgalmat és azokat, kik ezen mozgalom vezetői voltak. — Ezen durva támadókat többek között *Zerneck*

Ernő műegyetemi hallgató, *Zerneck* Károlynak, a magyarosodás egyik apostolának unokaöccse, hirlapilag rendreutasította és alaposan meglecckéztette *Engyeli* szerkesztőt, ki magyar gyűlöletével már régóta hirhedségre jutott Pozsonyban. A fiatal műegyetemi polgár ez alkalmal jellemezte *Engyeli*t és megírta róla, hogy olyan ember, akit 1891-ben egy becsület-bíróság diskvalifikált. — *Zerneck* *Ernő* ezen cikke a „*Nyugat Magyarországi Hiradó*”-ban jelent meg. Ez a cikk elevenén találta *Engyeli*t és megboszulása végett a magyarfaló szerkesztő felutazott Budapestre. *Engyeli* — mint Budapestről jelentik — *Zerneck* *Ernő*t *Kecske-méti-utcza*i lakása előtt ma megleste és midőn kilépett az utcára, orvul megtámadta, botjával ütötte, verte, ahol érte. Az orvul megtámadott műegyetemi polgár amennyire lehetett, védte magát és csak a nagy lármára összecsdült tömeg választotta szét a dulakodókat. *Zerneck* *Ernő* *Engyeli* ellen nyomban megtette a bünvádi feljelentést.

— **Egy ipartestület panamája.** *Kassáról* telegrafálják: A kassai ipartestület elnöksége vizsgálatot indított *Bednarik* Aibert jegyző ellen és különféle szabálytalanságok, visszaélések, hűtlen pénzkezelés miatt elmozdította őt állásától s bünvádi feljelentést tett ellene. *Bednarik* két nap óta eltűnt *Kassáról*. Azt hiszik, hogy Amerikába szökött. *Bednarik* azelőtt a kassai szocialisták egyik agilis vezére volt.

— **A legcsöndesebb bankett.** A minapi főispáni bankettek egyike volt azoknak a banketteknek, ahol az ember saját szavát is alig hallotta meg. Ennek a társaságban merőben ellenkezőjéről értesítenek most bennünket a fővárosból. A bankettek krónikájában — írja tudósítónk — külön hely illeti meg azt a lakomát, mely mostanában volt a fővárosban s mely azért válik ki a többi közül, mert egy hang nem sok, de annyi se hallatszott, míg folyt a lakmározás. Hogyan, még az is bankett, melyen még tósztot sem mondanak? — kérdik bizonyára jogos csodálkozással, kik elismerésre méltó megadással szenvedik át jónéhány végigrobotolt bankettjük tószt-áradatát. De hát éppen azért volt különös ez a bankett, mert mondtak ugyan tósztot, nem is egyet, s mégsem hallatszott egyetlen egy hang sem. A dolognak magyarázata igen egyszerű: — a *siketnémák* bankettek. Van nekik a fővárosban egy egyesületük, mely a munkanélküli tagjaikat segíti. Ez az egyesület most ünnepelte fennállása ötödik évfordulóját, s mert ünnepelni másként, mint bankett keretében nem lehet, hát ők is lakomára gyűltek egybe. A pecsenyénél „vezérszónokuk” föl is emelkedett és ékes gesztusokkal üdvözölte az elnököt, hosszantartó zajtalan tetszés követte néma jelbeszédét. Sok és szép köszöntőt gesztikuláltak még végig az örök hallgatásra ítél szerencsétlenek, lakoma után pedig tombolával és társasjátékkal szórakozva késő éjszakáig maradtak még együtt.

— **A polnai vérvád.** A mai tárgyalás elején az elnök a trebitschi izraelita hitközség átiratát közölte, a mely szerint *Hilsner* 1896 július 12-én ott segélyt kapott. Az elnök bejelentette továbbá, hogy *Klima* Mária testvére a hozzá elküldött arcképről azt mondta, hogy nem a testvérét ábrázolja. Mannheimból az a jelentés érkezett, hogy az ott lévő *Klima* Mária magyarországi, miskolci születésű és nem azonos az eltűnt *Klima* Máriaival. Néhány jegyzőkönyv felolvasása után az elnök befejezettnek nyilvánítja a bizonyító eljárást.

— **Tavaszi kalapok választása.** Öt éve áll már fenn Bpsten a *Magyar Férfikalapdivat-Egyesület*, mely évente kétszer: tavasszal és ősszel összeül, hogy megállapítsa azokat a formákat, amelyek a következő idényben divatosak lesznek. Tegnap este a fővárosi *Drechsler*-féle vendéglő egyik helyiségében tartották közgyűlésüket. Egy pulton

sorban állnak a minták, amelyeket fővárosi és vidéki kalapkereskedők küldöttek meg a héttagnyi bizottságnak. Külön érzék kell hozzá, hogy a sok hasonló formájú kalap közül kiválassza az ember a legdivatosabbat. Ez a választás nem önkényes, mert a férfidivatot London szabályozza és egy-egy ott felkapott formának, amely talán csak egy hajlással, vagy egy nűansszal tér el az addigi alaktól, olyan nagy hatással van a divatra, hogy jókora mennyiségű kalapkészlet a legsötétebb külváros igénytelen kalapkereskedőjéhez vándorol. A zsüri egy csilindert, három kemény kalapot, két puha és egy daróc kalapot választott ki a sok közül, különösen abból a czélből, hogy a vidéki kalapkereskedőnek a jövő őszi divatjára nézve utmutatást adjon. A csilinder-minta mindössze azt az eltérést mutatja az eddigiéktől, hogy nem olyan hajlott, hanem kevés görbülettel kissé szűkül fölfelé. A keménykalapok kisebbek és kerekdedebbek az eddigiéknél. A puha kalapok közül egy kerekdedet és egy hosszukást választottak ki. A kerekded kalap fölfelé jobban hengeredik, mint az eddigié. Divatos színük a tavasszal valószínűleg a sötétzürke lesz. A daróc-kalapok közül egy csinos formájú vadászkalapra esett a választás, amelynek a pereme hátul kissé fölhajlik. Ilyen lesz tehát valószínűleg a tavaszi férfi kalapok divatja, ha ugyan valami „vis major“ nem esik közbe.

— **Téli gazdasági iskola Pécskán.** Vasárnap délelőtt nyílt meg a pécskai m. kir. téli gazdasági iskola szép számu közönség jelenlétében. E czélből a pécskai gazdakör id. Bolyos Mátyás elnöklété alatt ülést tartott, melyen Aradról Paál Miklós m. kir. gazdasági vándortanár, Laehne Hugó és Oláh Dezső gazdasági egyleti titkárok vettek részt. Miután Bolyos Mátyás elnök az ülést megnyitotta, Laehne Hugó terjesztette elő az iskola megnyitására vonatkozó előterjesztését. Az iskolát e tanévben a gazdasági egylet vezetésére bízta a miniszter, ki a gazdasági szaktárgyak tanításával Oláh Dezső titkárt bízta meg. Előadók lesznek: Boratsek Mihály hasznos és káros állatok, szőlőtermelés, Köller József a méhészet, Moldován Imre a polgár ügyiratok s Szomorú István a gazdasági számtanra. Az iskolában minden délután gyakorlati munka van a bognár, kosárfonás, seprő és fekefőkés, továbbá a szalmafonásból. Paál Miklós, miután jelenti, hogy az iskola kivétel nélkül ugyan a gazdasági vándortanár felügyelete alól, de azért érdeklődése az ügy iránt megmarad s nagy öröme fog szolgálni, ha illetékes helyen annak működéséről elismerő jelentést tehet. Kéri a gazdákat, hogy saját jól felfogott érdeklükben támogassák a vezetőket, mert sikert csak így várhatnak. Laehne Hugó a gabona értékesítő szövetkezetet ismertette, az eddigi eredményt a cél megvalósítására kevésnek tartja. Legalább 40—50 ezer korona üzletrész jegyzése kívánatos, a mi Pécskán nem nehéz dolog, mert a nép jobb módu s a pénz gyümölcsözőleg van elhelyezve, tehát kockázattal nem jár. Bolyos Mátyás, miután a gazdakör nevében is az iskolát megnyitottnak nyilatkoztatja, a megjelenteknek köszönetet mond az érdeklődésért s az ülést bezárja.

A gyilkos fogak. Kubacsek Mária, 56 éves budapesti cseléd, a napokban összeesett a Ferencz-téren. A boncolás alkalmával kiderült, hogy halálát fuladás idézte elő. Járása közben kihullott három foga, a melyek közül egy megakadt a légszővén s megölte.

— **Borzalmas utazás.** Megemlékeztünk az utazásnak ama furcsa, de vakmerő módjáról, melylyel egy fiatal ember a gyorsvonat egy kocsijának tengelyén tette meg Konstantinápoly és Berlin között a hosszú utat. A fiatal ember 21 esztendő, Banström Hjalmár a neve és Koppenhágából való. Szénhordó volt egy hajón. Mikor a hajó Konstantinápolyba érkezett, Banström kiment a szárazföldre s ott addig mulatott, hogy a hajó időközben elment ő nélkül. Néhány napig kóborolt a török fővárosban, de nem tudott sehoh sem munkát kapni. Pénze sem volt, tehát elhatározta, hogy az említett veszedelmes módon utazik Berlinbe. A hálókocsi alatt, félig fekvő, félig ülve tette meg az 50 órai utat. Csak Berlinben vették észre, mikor a hálókocsit a vasuti hivatalnokok meg-

vizsgálták. A fiatal embert félholtá tette a kiállott nagy fáradalom, az éhség és hideg. Ruhái teljesen leszakadtak róla. Banströmnek egyébként kellett, hogy valami segítője is legyen Konstantinápolyban a vasuti alkalmazottak között, mert a helyes kocsiura ült, a mely közvetlenül közlekedik Konstantinápoly és Berlin között. A gyorsvonat többi kocsiját Budapesten kicserélik.

— **Száz a dió.** Egy kis leány odalép a kofához és azt kérdi:

— Néné, hogy a dió?

— Negyven egy hatos, száza két hatos.

— Hát akkor adjon százat. (Udatart egy kerdőt és a kofa kezdi a diót számlálni).

— Egy, kettő, három, négy, öt, hat . . . . . mondd csak hugocskám, hány éves vagy?

— Tizenöt vagyok néni!

— Tiznöt, akkor hát nemsokára férjhez mégy, mert hát tizenöt (tovább számlálja a diót) tizenöt, tizenhat, tizenhét, tizennyolcz . . . Hát az édes anyád hány éves?

— Azt hiszem, hogy harminczöt.

— Harminczöt? Hiszen akkor még egészen fiatal asszony . . . Harminczöt (tovább számlál), harminczhat, harminczhét, harmincznyolcz, harminczkilencz, . . . él-e még a nagyapád?

— Maghalt már.

— Isten nyugosztalja szegőnyt. Osztán hány éves volt?

— Kilenczvenkettő.

— Hej bizony az szép kor, kilenczvenkét esztendő, kilenczvenhárom, kilenczvennégy, kilenczvenöt, kilenczvenhat, kilenczvenhét, kilenczvennyolcz, kilenczvenkilencz, száz. No lelkem, itt a száz dió, — áldjon meg az Isten, aztán jó egészségetekre válják!

— Isten áldja meg, néni!

— **Lesz ezentul aprópénz.** Sok felől hallottuk már a panaszt, hogy kevés az aprópénz és gyakran keresve sem lehet oly helyet találni, a hol nagyobb papirospénzt felváltanának. Ezen a bajon segített Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, a mikor megengedte, hogy a magyar posta belforgalmában kívánatra a postautalványt kifizető hivatal az egész összeget ezüstpénzben fizesse ki. E célra elégséges ha a feladó postautalvány címoldalának felső részére ezen szokat: *Ezüstpénzben fizetendő*, szembeülnősen feljegyzí és színes írónnal aláhuzza. A királyi posta (és távirtda-) hivatalok egyidejűleg utasítást nyertek, hogy mindazon postautalványokat, melyekre nézve a feladó így rendelkezik, vagy ha a címzett ezt kéri, lehetőleg teljes összegben ezüstérmékben fizessék ki.

— **Megszökött ipartestületi jegyző.** A kassai ipartestület kebelében oly dolgoknak jöttek nyomára, a miért annak jegyzőjét: Bednarik Albertet elmozdították állásától. A szabálytalanságok, visszaélések és üzérkedések egész lánczolata került napfényre, melyek mindannyiát a hütlenn jegyző követte el. Az ipartestület multi választásainál történt, hogy a jegyzői állásra az iparosok bizalma Bednarik Albertet emelte. Sokan már akkor helytelenítettek a választást, mert olyan embert, ki annyiféle mesterségbe belekezdett már, nem tartottak alkalmasnak. Ennek daczára az új jegyző elfoglalta helyét s kezdetben a legnagyobb odaadással felelt meg hivatásának. Idő multával fura dolgokat kezdtek suttogni iparos körökben melyek mindannyian a jegyzőről, Bednarik Alberttről szóltak és pedig nem a leghizelgőbbben. És tényleg Bednarik viselkedése is egészen megváltozott. Már nem teljesítette kötelességét oly lelkiismeretesen mint azelőtt s nem egyszer történt meg hogy részegsége miatt nem lehetett hasznát venni. Az iparosok végre megunva az abnormis állapotot egyenként emeltek vádat Bednarik ellen mindennemű elkövetett szabálytalanságok és visszaélések miatt, mire az ipartestület elnöke Bogoly Antal a feljelentések alapján Bednarikot e hét elején állásától ideiglenesen fölfüggesztette. A fölfüggesztés nagy feltűnést, de egyszermind általános megaláztatást keltett iparos körökben s érdeklődéssel néztek az események tovább fejlődése elé. Bogoly Antal elnök aztán összehívta a testület elöljáróságát, a melyen konstatal-

ták, hogy Bednarik elsikkasztotta Blau N. iparossegéd nagyobb összegű pénzét, mely az ipartestület czimére jött. Nem számolt be több olyan dijjról, melyeket a különböző iparosoktól felvett és így tovább. Az előjáróság megvizsgálva e dolgokat, beható tanácskozás után elhatározta, hogy Bednarik Albert ipartestületi jegyzőt állásától fölfüggeszti, az ipartestület helyiségébe való belépését egyszer s mindenkorra megtiltja, végül az erről szóló jegyzőkönyvet a rendőrséghez átteszi s általa Bednarik Albert ellen a kassai rendőrségnél *bűnvádi feljelentést tesz*. Bednarik már tegnapelőtt *elszökött Kassáról*. Ott nagyva feleségét, családját. Hogy utját merre vette, azt még nem tudni. Sokan azt állítják, hogy egyenesen Amerikába ment ki, mások pedig úgy hiszik, hogy Svájczoa menekült.

— **Gyilkosság semmiért.** Vasárnap a Soborsin melletti, *Vinyest* községben *Serbán Gyorgye* jómódu román parasztgazdánál nagyobb társaság gyűlt egybe vacsorára. Vacsora után elkezdtek mulatozni, s mikor már többet ittak a kelleténél, összeszólkodtak. A vita hevében *Bugyisan* Trandafir eltávozott, de nem sokára visszatért fegyverrel és az ablakon keresztül belőtt. A golyó szerencsére nem talált senkit. A nagy ijedtségre a szobában lévők kirohantak az utcára s ekkor Bugyisan Trandafir *Bugyisan* Juont a fegyverrel úgy fejbe ütötte, hogy ez ma délután sebébe *belehalt*. A soborsini csendőrség a gyilkost elfogta.

— **Véres lakodalom.** *Hrabács* János 38 éves budapesti napszámos tegnap lakodalmon volt a Körut-utca 8 szám alatti házban. Hamarosan berugott s kötekedni kezdett *Dudacs* János 37 éves napszámos társával, a ki szintén hivatalos volt a lakzin. A két munkás azután kést rántott, s egymásnak esett. A szurkálásból *Hrabács* került ki győztesként, mert *Dudacs*ot haldokolva kellett a Rökus-kórházba vinni. A lakodalomnak persze nyomban vége lett, a mikor a rendőrök *Hrabács*ot bekisérték a főkapitányságra.

— **A sógorasszony miatt.** Csendes, békés, jóra való emberek laknak Bács megyének Csurog nevű falujában. Ilyenkor, tél elején, már behúzódik mindenki alacsony kis házikójába és élnek abból, amit nyáron megkeresetek tisztességben, békességben, nyugodtan. A napokban azonban megzavarta ezeknek a dolgos embereknek nyugalmát holmi szerelmi história, néhány puskaropogás meg a falu legszebb legényének, Molnár Antalnak korai szomorú halála. Asszony miatt történt az egész. Molnár József jómódu parasztgazda felesége miatt. Fiatal volt ez az asszony, szép is volt, csinos volt, nagyon szemrevaló volt. És szerelmes szíve volt, melylyel azonban nem az urát, Molnár Józsefet, hanem Visky Mihályt szerette. Es Visky Mihály büszke volt a szép asszony szerelmére, izlett neki a karcsu menyecske ölelése meg piros ajkának édes csókja. Viszonozta is. Ha leszállott az este, Visky Mihály a kerítés alján már várt szép asszonyára. Ha kihuzta Molnár József lábát a faluból, Visky Mihály legelőször vette ezt észre és nem sokáig váratott magára. Így étek hosszabb ideig tiltott, bűnös, de édes szerelemben. Sokat suttogtak erről a faluban. Eljutott a szóbeszéd Molnár József uram fülébe is, de ő semmi áron se akart ilyesmit elhinni. Még haragudott is. Hogy az ő feleségére senki se merjen rosszat beszélni, mert könnyen megbánhatja. Nem is szólt hát neki senki se. Nagy volt azonban a csodálkozása, mikor a mult héten faképnél hagyta a felesége és átköltözött a szeretőjéhez Visky Mihályhoz. Szégyelte magát szörnyen. Kérlette az asszonyt, hogy térjen vissza hozzá, a hites urához, de akár falra borsót hányt volna. Az asszony nem jött, ölelte, csókolta tovább a szeretőjét. Molnár József elpanaszolta nagy baját öcscsének Antalnak, a ki most szacaduít katonáéktól és irást is ösmert. Így történt azután, hogy Molnár Antal tegnapelőtt elindult a sógorasszonyához, hogy visszatérésre bírja. — Utközben találkozott Viskyvel s heves szemrehányásokat tett neki, a miért megzavarta és feldulta bátyjának családi boldogságát. Visky durván rárivalt Molnárra, hogy minek avatkozik az ő dolgába. Molnár erre fejszét ragadott és Viskyre támadt. A csábító berohant lakásába, honnan

néhány perc múlva revolverrel kezében jött ki és háromszor Molnárra lőtt. A szerencsétlen fiatal embert az egyik golyó szíven találta és holtan rogyott össze. Ezt a szomorú esetet most igaztalan tárgyalják a környéken. Kukoriczamor-zsolás közben az asszonyok is elmondják, a leányok is elmondják, hogy ilyen meg olyan kikapós menyecske volt Molnár Józsefné és milyen derék szép ember volt Anti, a szegény Molnár Anti. — Legszebb is volt, legderékabb is volt, csupa becsületesség meg jószág volt, még katonáéknál is szerették. — Sok szót esik róla, hanem nem is annyira őket siratják, mint inkább a bátyját, Molnár József gazd'uramat. — A csalfa asszonyt is megsajnálják egynéhányan. Elvégre — sok ember szemében — ő nem oka semminek. Ha a vére olyan.

— **Öngyilkos honvédhadnagy.** Ily czimen lapunk tegnapi számában hirt adtunk Somló Gusztáv kolozsvári honvédhadnagy szomorú elhunytáról. A szerencsétlen véget ért fiatal tiszt holttestét még tegnap délelőtt beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe, hol a katonai és polgári kiküldött hatóságok előtt ma délelőtt tartották meg a hivatalos bonczolást, melyen megállapították, hogy a fiatal tiszt halálát a bevett méregek okozták, hogy azonban miféle mérgek lehettek, azt csak az országos vegyintézet fogja megállapítani, hova az elhunyt tiszt belső részeit fel fogják küldeni. Öngyilkossága okául ujabban reménytelen szerelmet emlegetnek. Tegnapelőtt este állítólag közösen meg-egyeztek a *sintársulat egyik fiatal nőtagjával*, hogy megválnak az élettől. Ezt sejteti az a levél is, melyet lakásán találtak s melyben az van írva, hogy: „*ne bonczoljanak fel bennünket*“. Egy másik verzió szerint az öngyilkosságra okot az szolgáltatott volna hogy a honvédség tényleges tiszt állományába való felvétel iránt beadott kérését nem fogadták el. Nem lehetetlen azonban, hogy mindkét ok közrejátszott az öngyilkosság elhatározására. A szerencsétlen véget ért ifjú honvédtiszt temetését a szokásos katonai pompa mellett holnap délután tartják meg.

— **Halalos elgázolás.** Süttő István budapesti kocsis ma reggel téglát hozott Kőbányáról a fővárosba. Közben nehéz kocsiával elgázolta Szabó István utcáseprőt, a ki a szenvedett sérülések következtében a helyszínén meghalt. Holttestét a bonczoló-intézetbe vitték. Szabó ellen pedig megindították az eljárást.

— **Az elsült fegyver.** Orosz József 29 éves erdőkerülő tegnap a hevesmegyei Tar község határában egy bokros, cserjés utra jutott erdőkerülés közben. A fegyver, a melyet a vállán vitt, valahogy elsült s a golyó jobb lapoczkája táján hátába furódott. Súlyos sebével a fővárosba küldték s ma reggel felvették a Rókus-kórházba.

— **Megbokrosodott lovak.** Stark Ferencz 35 éves bpesti kocsis ma reggel a Ganz-utczában vasrudakat rakott kocsijára. E közben a vasrudak egyike megérintette a lovakat, a melyek ettől megbokrosodtak, s örüldenél vagtatni kezdtek. Stark eléjük akart menni, de a lovak maguk alá rántották, s a kocsit is keresztül húzták rajta. A szerencsétlen ember oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy haldokolva vitték az irgalmasrendiek kórházába. A lovakat az ország uton tudták csak megfékezni, a mikorra már a kocsi darabokra törött.

— **T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk,** hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Fontos hölgyek részére.** Lebowitach és társa budapesti különlegességi mellfűző gyáros képviselője özv. Rosenbergné pár napig Aradon tartózkodik. Azon kéréssel fordul az igentisztelt hölgyközönséghez, kik megrendeléseket ohajtanak nála eszközölni, szíveskedjenek címüket a Fehér Kereszt szálloda portásánál leadni.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi november 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

31. A tanács jelentése Sedit Györggyel a közlegelőbeli 2 számú 5 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

Institoris Kálmán,
főjegyző.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi kaszinó-egyesület e hó 18-án déli 11¹/₂ órakor az egyesület helyiségében (Andrássy-tér 15. sz. I. emelet) rendkívüli közgyűlést tart a következő napirenddel 1. Az alapszabályok módosítása. 2. A választmány jelentése és javaslata a kaszinó jövő fentartásának biztosítása tárgyában. 3. Esetleges indítványok.

TÖRVENYKEZES.

§ **Fiumei börtönörök Aradon.** Az aradi kir. járásbíró előtt özv. Márkus Miklósné még február havában feljelentést tett, hogy Durán József urasági inas nála 3 napig lakott; vádlott a vendégszeretetet azzal hálálta meg, hogy a szekrényből egy értékes gyűrűt ellopott és azt egy zálogházban értékesítette. A tárgyalás azonban megtartható nem volt, mert a vádlott ismeretlen helyre eltávozott. Az erélyes nyomozás azonban kiderítette, hogy a vádlott Ab-báziában egy szállodában mint urasági inas tartózkodik. A kir. járásbíró a mai napra tüzte ki a tárgyalást és arra elővezetetés terhe mellett megidézte vádlottat. Vádlott azonban időközben több rendbeli lopás miatt a fiumei kir. törvényszék által 10 havi börtönbüntetésre ítéltetett és ezen büntetését a fiumei börtönben üli le. Az idéző végzést oda küldték és így esett, hogy vádlott a fiumei börtön két szünetes óra kíséretében a mai tárgyalásra az itteni járásbíró előtt megjelent. Dr. Radó Károly ügyészségi megbízott vádindítványa folytán Papp Sándor albiró kihirdette az ítéletet, mely szerint vádlott lopás vétségében bűnösnek mondatott ki és 14 napi fogházra és politikai jogainak 1 évre való felfüggesztésére ítéltetett. Az ítéletben a vádhatóság és vádlott megnyugodtak.

§ **A Bing-házégése.** A rendőrkapitányság a Bing-ház égéséből kifolyólag a tűzvészokozás megtorlása végett az iratokat áttette a kir. járásbíró büntető-osztályához; a bíróság dr. Radó Károly, ügyészségi megbízott indítványa alapján, miután a nyomozás nem derítette ki, hogy kit terhel a felelősség és hogy kinek gondatlanságából keletkezett a tűz, a feljelentést elutasította.

§ **Uj aljegyző.** A m. kir. igazságügyi miniszter Gyulai Gyula aradi kir. törvényszéki joggyakornokot a siklósi kir. járásbíróhoz aljegyzővé nevezte ki.

§ **Egy biztosítási ágens üzelmei.** Ez év február 7 és 8. napjain Gottlieb Miksa, az *Universalle* képbiztosító intézet provizióra dolgozó ügynöke négy darab biztosítási ajánlatot nyújtott be intézetéhez. Ezek az ajánlatokon Malarik János munkás István és Erzsébet, Rosenzweig Ignác kereskedő pedig Adél és Teréz neví gyermekeiket jelentették be biztosítás végett. Az *Universalle* erre kifizette Gottliebnek az ajánlatok után járó 32 frt. proviziót. Néhány nap múlva azonban már kiderült az ügynök bűnös manipulációja, mire a társaság feljelentette csalás miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntetőtörvényszék Oláh bíró elnöklete alatt. A tárgyaláson kiderült, hogy Malarik ajánlati lapjait maga Gottlieb írta alá Malarik János tudta és beleegyezése

nélkül. Rosenzweig Ignácnak a nevét pedig ennek 14 éves Béla nevű fiával íratta rá a biztosítási ajánlati lapokra a szülők távollétében. A törvényszék Gottlieb ügynököt Balázs alügyész vádjára csalás vétségéért 8 napi fogházra és 10 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbitásért Gottlieb pedig felmentés végett felebbezést jelentett be.

§ **Sima Ferencz a törvényszék előtt.** A budapesti büntető törvényszék I. számú ítélőtanácsa előtt ma reggel megjelent Sima Ferencz volt szentesi országgyűlési képviselő, hogy meghallgassa egy sikkasztási bűnyében a kir. ítélőtábla ítéletét. Sima két évvel ezelőtt mint a Vörösmarty nyomda igazgatója óvadéksikkasztás miatt került vád alá, de a törvényszék felmentette. A kir. ítélőtábla helybenhagyta a törvényszék felmentő ítéletét. Ezt a másodfoku felmentő ítéletet hirdette ki ma Oláh elnök Sima előtt, aki védőjével dr. Lederer ügyvéddel jelent meg a tárgyaláson. Sima és védője tudomásul vették a tábla ítéletét, de Balázs Elemér dr. felebbezést jelentett be Sima terhére a kir. kuriához.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségeket jelenti: Özv. Weisz Jakabné, bóraru-üzlet *Dunavecse*. — Geiger Armin, *Nagy-Szombat*. — Mangerman Károly, Stanislau. — Kolb Mátyás, Ischl. — Rehák Agost, *Dees*. — Bertek Károly, *Pakracz*. — Babics Péter, Virje.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 12.

Délitőzsde. A buzakínlat kielégítő, vételkedv kedvezőbb. Tartott áron 26.000 métermázsra került forgalomba, valamivel jobb áron. Egyéb gabonaműek közül rozs tartott, tengeri vonzó. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.68— 7.69
Buza októberre	7.80— .—
Rozs 1901. áprilisra	7.25— 7.26
Zab 1901. áprilisra	5.60— 5.61
Tengeri 1901. májusra	5.05— 5.06
Repce októberre	13.20— .—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilisra	7.69— 7.70
Buza októberre	7.81— 7.83
Rozs 1901. áprilisra	7.26— 7.27
Zab 1901. áprilisra	5.61— 5.63
Tengeri 1901. májusra	5.07— 5.08
Repce októberre	13.10—13.20

Zárul 5 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	666.—
Magyar hitelrészvény	691.—
Leszámitolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	491.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	663.25
Közuti vasút	596.50
Városi villamos vasút részvény	276.—

S z e s z ü z l e t.

— November 12. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 70, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. november 12.

Magyar aranyárjádék 40/0	95.75
Magyar koronaárjádék 40/0	90.30
Magyar arany 4 1/2 0/0	99.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	98.—
Magyar keleti vasút	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémorsorajegy kölcsön	164.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.50
Osztrák papírjárjádék	97.15
Osztrák járjádék ezüst	97.05
Osztrák járjádék arany	95.50
Koronaárjádék	98.25
1860-iki államsorajegy	132.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1690.—
Magyar hitelbank részvény	668.—
Osztrák hitelintézet részvény	663.75
Osztrák-magyar államvasút	662.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.21
Német birodalmi márka	117.60
London	240.60
Páris	95.85

NAPIREND.

November 13. Kedd. Róm. kath. naptár: Szaniszló. — Pro estans naptár: Szaniszló. — Görög-keleti naptár (október 31.): Epimák. — A nap kél 6 óra 47 perczkor, nyugszik 4 óra 9 perczkor. — A hold kél 10 óra 51 perczkor, nyugszik délután.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 759.5 milliméter, délután 2 órakor 759.5 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor $9^{\circ} + 3.9$, délután 2 órakor $9^{\circ} + 11.6$. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor EK. 4, délután 2 órakor K. 1. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor felborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, nyugaton és délen csapadék.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége melletti ülésterem.

November 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 17. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvás-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.) — Műkedvelői előadással egybekötött táncvigalom (Wagongyári kantrn.)

November 18. Mittermüller József gordonka-hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.) — Az aradi kaszinó-egyesület rendkívüli közgyűlése délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ órakor.

November 24. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvás-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.) — Körorvosválasztás Borosschesen.

November 25. Műkedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló.)

December 1. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvás-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

December 8. A Kölcsey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvás-estélye délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor (Városház.)

REGÉNY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regény. —

Írta: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlönynek fordította:

Radó Izó.

[25]

(Folytatás.)

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Scarpi művészi munkálkodását a Riegler-házban rendszeresen folytatta. Első sorban az olajfestmények elkészítéséhez látott. Az olajfestés szenvedélyévé vált és égő vágygyal használta ki az alkalmat, hogy ebbeli tehetségét a nagy nyilvánosság előtt dokumentálja. Mert kikötötte magának, hogy a festményeket, ha elkészülnek, a képkiallításra küldhesse. Riegler báró szívesen egyezett e kívánságba, már azért is, mivel méltányolni tudta azt az esetleges eredményt, melyet a fiatal, törekvő festő ezzel elérhetett.

A szoborfaragást most háttérbe szorította Scarpi. Ebben a művészetben amúgy is biztosnak érezte magát.

Az olajfestmények ugyan még soká nem készültek el, de a vázlatot már teljesen ki dolgozta. És e munka alatt Alexandrinnel folytonosan együtt volt és ez a közlekedés bizalmas viszonyt teremtett közöttük, mely Scarpi módfelet megörvendeztette. Amellett azonban volt annyira világfi, hogy gyermekes illúziókkal ne áltassa magát. Nagy szenvedélyt érzett a leány iránt. Ha véletlenül kezét megérinté, lázas izgatottság vett erőt rajta, láb fogta el akkor is, ha távol tőle csak gondolt is reá és tulboldognak érezte magát, ha csak egy barátságos pillantást vetett is reá Alexandrine.

Mint egy szentet, úgy tisztelte őt és boldognak érezte magát közelében és nem létezett volna áldozat, mit ő érte örömet meg nem hozott volna. Tüzzel szerette a leányt, de ez a szenvedély láz volt, mely ereiben folyt. És e láznak kijnait megszenvedte.

Tudta, hogy maradása a házban lehetlenné válik, ha a legcsekélyebbel is elárulja érzelmét és ezért nemcsak az életbölcselet, hanem maga a szerelem volt az, mely ezer érvvel győzte meg arról, hogy szenvedélyének mélyeséges titkát félve leplezze. Tudta, vagy legalább és hitte, hogy „veszélytelen” volta szegénységében rejlik. Ha ragyogóan léphetett volna föl és a pénzt szórta volna, ugy mégis más szemmel tekintettek volna reá és legalább kombinációikba vonták volna, míg most nem becsülik többre, mint akár egy szegény zongoramestert. És ha most szeretetreméltóságot tanusítottak irányában, csak azért történt, hogy azt a nagy válaszfalat ne éreztesék vele, melyen tul ők éltek.

Ezek a gondolatok szívét keserűséggel tölték el; de ezt az érzelmét is, minként szerelmét mélyen elrejtette szívében. De azért az a bizalmas viszony, mely köztük fennállott, mégis jólesett neki. De azért nem becsülte tul és csak arra az alkalomra várt, mikor Alexandrine fog valamely badarságot elkövetni, hogy aztán annál alaposabban használhassa ki a helyzetet. Különbben pedig azon volt hogy a közlekedést az ártatlan baráti viszony korlátain belül tartsa fenn. Ami pedig bensőjében lobogott, azt komoly, minden bizalmasság daczára, illedelmes magatartással titkolta.

Igaz ugyan, hogy e modor nagyon sok megpróbáltatás elé állította őt, mikor zavartalan együttlétben volt modelljével. A legkeményebb megpróbáltatáson akkor ment keresztül, mikor arra kérte Alexandrine, hogy karját és vállát meztelenül tárja elé, a szobor érdekében. A szobor már a befejezéshez közeledett, és már csak a simítás nehéz munkája volt hátra.

— De hiszen e kérését nem kell okvetlenül teljesítenem — felelte Alexandrine. A hasonlóságot elérte és a mennyire én megítélhetem, kitűnően is sikerült. E hasonlatossághoz a vállak amúgy sem fognak hozzájárulni; ezeket fejből is megmintázhatja, avagy egy más modell után. Senki sem fog abban különbséget látni.

— Kérésemhez ragaszkodnom kell — felelte mosolyogva Scarpi. Amit ön mond, bárónő, az egyszerűen lehetetlenség. A szobrot nem készíthetem el, ha amellett megmarad.

— Miért nem? Hát oly lehetetlen dolog az, a vállakat fejből mintázni, vagy esetleg egy más modell után —

— Lehetetlen — ugy rám, mint minden olyan művészre, aki munkáját megbecsüli. Annak a kegyed eredeti vállainak kell lenni. Hát nem tartaná-e nevetségesnek, ha a kegyed képén a kezeket egy más személyről festeném oda.

— Ha más modellről festené, akkor igen, de ha hasonlóról csinálná, nem.

— Nem áll. A kezek odatartoznak a személyhez és ebben is megnyilatkozik az egyén jelleme. És azt hiszi, hogy a vállak semmitmondóbbak a kéznél. Hát ha az orvos áll ön elé e kéréssel, attól is meg fogja azt tagadni.

— Nem, de hiszen ön nem orvos.

— És én nem kérek — többet, mint az orvos.

— Meg kell tenni okvetlenül?

— Ha azt akarja, hogy a szobor elkészüljön, akkor igen. Mert esküszöm, hogy addig nem dolgozom tovább, míg kérésemet nem teljesíti. Inkább darabokra törném a mintát, mintsem, hogy ahhoz a módhoz folyamodom, mit kegyed ajánlt.

— Most sértve érzi magát, Scarpi ur, pedig hitemre mondom nem gondoltam rosszul. Hiszen ön tudja, hogy mily kevéssé tudok művésziessen gondolkodni és érezni. Gyakran szomorkodtam már azon, hogy oly józan, prozai gyermek vagyok.

— Minek művésziessen gondolkodni, mikor magunk is tökéletes mestermű vagyunk.

— Scarpi!

— Semmi fenyegetés, bárónő, ez nem akart bók lenni, csak olyan egyéni nézet. A fő az, hogy kívánságomat teljesíti.

Alexandrine megkönnyebbülten lélekzett föl, mikor e pillanatban atyját látta belépni a szobába.

— Képzeld csak papa — szólt elébe menve — Scarpi ur karomat és vállaimat akarja mintázni — természet után!

— Igen, és a bárónő nem akarja. Döntsön ön, báró ur.

— De kedves gyermekem, Scarpinak teljesen igaza van; nem is megy az máskép és aztán oly nagy szerencsétlenség volna az? Képzeld, hogy bálon vagy.

— Az egészen más — szólt Alexandrine tiltakozva. Ami magától értetődik, azt teljesíteni nem esik nehezére az embernek.

— Hiszen én csak magától értetődő, természetes dolgot kérek.

Atyjának rábeszélésével Alexandrine végre beleegyezett; de mielőtt visszavonult, hogy ruházatát a művész kérésének megfelelően igazítsa, még egyszer visszazólt:

— De te itt maradsz papa?

— Igen, gyermekem, itt maradok.

— Még egyet bárónő — szólt Scarpi. — A fűzőjét is le kell tennie. Ez a legborzasztóbb valami egy szobrászra.

Pár pillanat mulva Alexandrine bók bársonyköpenybe burkolva, anyjának kíséretében megjelent.

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— November 12. —

Fehér Kereszt szálloda. Grossmann Zsigmond utazó Budapest. — Silberberg Károly utazó Budapest. — Török Zsigmond utazó Bécs. — Kohn Gyula utazó Budapest. — Vajda Béla kereskedő Bokszeg. — Weisz Arnold utazó Bécs. — Sonnenfeld I. utazó Bécs. — Kann Reszó utazó Bécs. — Kranzthor Samu utazó Bécs. — Schamburg Ede utazó Bécs. — Rosenblum Márk utazó Budapest. — Kellner Izidor utazó Budapest. — Grünfeld Ignátz utazó Bécs. — Barcsi Lajos utazó Budapest. — Schubert Armin utazó Budapest. — Wagner Zsigmond utazó Bécs. — Balkányi B. utazó Budapest. — Friedmann Manó kereskedő Temesvár.

Központi Szálloda. Atzél Péter földbirtokos Arad. — Almay Olivér földbirtokos Alcsill. — Báro Dittfrut Frigyes földbirtokos Zaránd. — Kiss Emil tanár Battavár. — Paulovics Aladár felügyelő Budapest. — Peiser Károly főmérnök Nagyvárad. — Nikischer József tanító Zaránd. — Brachfeld Géza kereskedő Budapest. — Schlésinger Adolf igazgató Budapest. — Kohn Ferencz kereskedő M. Illye. — Gross Bertalan kereskedő Battonya. — Braun Jakab utazó Budapest. — Bleyer József kereskedő Szemlak. — Tóth József felügyelő Szeged. — Partos Arthur utazó Budapest. — Klein Frigyes utazó Budapest. — Glück József utazó Budapest. — Tuschner József utazó Bécs. — Elgner József utazó Bécs. — Vécsey Miklós utazó Budapest.

Vass Szálloda. Veisz A. D. utazó Budapest. — Lintner Sandor utazó Bécs. — Báró Vazmer Antal birtokos Simand. — Krausz Lajos utazó Budapest. — Vampetits I. vendéglős Budapest. — Hausenblas Róbert utazó Prága. — Bemlochner I. utazó Bécs. — Lányi Mór utazó Bécs. — Székely N. utazó Budapest. — Szalmási Béla utazó Budapest. — Roth Lajos utazó Budapest. — Schwitzer Márton kereskedő Budapest. — Lomnitz Henrik utazó Bécs. — Gros D. utazó Budapest. — Kovács Sándor vállalkozó Lugos. — Hirsch Dezső Budapest. — Szücs Herman mérnök Budapest.

Nádor szálloda. Czárán Géza földbirtokos Sepros. — Marold József fakereskedő Bécs. — Kovács Lajos máv. hivatalnok Kétegyháza. — Schvarcz Lipót vállalkozó Paulis. — Bromberger Armin utazó Temesvár. — Friedman Bernát utazó Temesvár. — Males György lelkész Belotincz. — Virág Gyula utazó Budapest. — Lázár Dezső kereskedő Tásnad. — Despia Péter kereskedő Dumbrovác.

Városi színház.

Bérlet 44. sz.

Páros.

Kedden, 1900. évi november hó 13-án

Fernand házasodik.

Bohózat 3 felvonásban. Írta: Feydem György. Fordította: Fáy J. Béla.

S Z E M É L Y E K:

Buvergerné	Bácsné.	Miss Betting	Tolnainé.
Viviane	Harmath J.	Bouzin, irnok	Mezei Péter.
Fernand	László Gy.	Antonio	Hegyessi Gy.
De Fontanet	Szadai F.	Firmin	Czakó V.
Chenneviette	Rubos A.	Egy völégény	Sólyom L.
Irrigua	Fenyéri Mór.	Házmester	Nyilassi M.
Gauthier	Turchányi O.	Egy ur	Nemes S.

Közdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Dr. Szöllösi Zsigmond

ügyvédi irodáját

Pécskán

megnyitotta.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Fr. v. 1900. május hó 1-6-1.

Arad—Szeged		Arad—Brád		Borosjenő—Csermő		Borossebes—Menyháza	
Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza	Oda	Vissza
Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
10:00	6:20	10:00	6:20	10:00	6:20	10:00	6:20
8:10	7:30	8:10	7:30	8:10	7:30	8:10	7:30
2:00	1:35	2:00	1:35	2:00	1:35	2:00	1:35
3:30	7:40	3:30	7:40	3:30	7:40	3:30	7:40
4:25	8:53	4:25	8:53	4:25	8:53	4:25	8:53
5:14	8:29	5:14	8:29	5:14	8:29	5:14	8:29
5:45	8:16	5:45	8:16	5:45	8:16	5:45	8:16
5:54	7:53	5:54	7:53	5:54	7:53	5:54	7:53
6:02	7:42	6:02	7:42	6:02	7:42	6:02	7:42
6:11	7:34	6:11	7:34	6:11	7:34	6:11	7:34
6:11	7:23	6:11	7:23	6:11	7:23	6:11	7:23
9:05	5:18	9:05	5:18	9:05	5:18	9:05	5:18
3:04	10:56	3:04	10:56	3:04	10:56	3:04	10:56
8:28	11:17	8:28	11:17	8:28	11:17	8:28	11:17
4:04	6:05	4:04	6:05	4:04	6:05	4:04	6:05
7:16	6:24	7:16	6:24	7:16	6:24	7:16	6:24
7:34	6:11	7:34	6:11	7:34	6:11	7:34	6:11
7:49	6:53	7:49	6:53	7:49	6:53	7:49	6:53
8:01	6:38	8:01	6:38	8:01	6:38	8:01	6:38
8:09	7:12	8:09	7:12	8:09	7:12	8:09	7:12
8:26	7:31	8:26	7:31	8:26	7:31	8:26	7:31
8:31	7:11	8:31	7:11	8:31	7:11	8:31	7:11
8:47	7:11	8:47	7:11	8:47	7:11	8:47	7:11
9:12	8:18	9:12	8:18	9:12	8:18	9:12	8:18
9:25	8:18	9:25	8:18	9:25	8:18	9:25	8:18
9:35	8:20	9:35	8:20	9:35	8:20	9:35	8:20
1:49	5:28	1:49	5:28	1:49	5:28	1:49	5:28
1:25	7:15	1:25	7:15	1:25	7:15	1:25	7:15
6:30	10:35	6:30	10:35	6:30	10:35	6:30	10:35

Magyar kir. államvasutak üzletvezetősége Aradon.

Pályázati hirdetmény.

(Pályafentartási fák szállítása iránt)
 A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalra szükségletének fedezésére 1900. és esetleg a következő 1902. és 1903. években szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.
 Az 1901. évi szükséglet, mely áténytelen megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető a következő, erdei fenyő deszka 2.500 m, jegénye fenyő deszka 297.433 m, lucz fenyő deszka 98.438 m, vörös fenyő deszka 6.000 m, szélmetsetlen jegénye fenyő deszka 56.800 m. vágott lucz-fenyő 118.140 m., faragott puhafa 12 m-ig 355.860., faragott puhafa 12 m. felül 113.590 m. kerítési sűrítési lécz puhafából 9800 drb. vágott lécz puhafából 77400 fm kerítési oszlop puhafából 200 drb. jegénye fenyő palló 224.190 m. 3., lucz fenyő palló 19.650 m., szélmetsetlen jegénye fenyő palló 80.000 m., vörös fenyő palló 4.200 m., puhafa rud 11.202 m., kerítési rud puhafából 13800 fm., puha szálfa 2000 drb. fedő zsindegy 37 c/m h. 500 drb., fedő zsindegy 47 c/m h. 430000 drb., fedő zsindegy 60 c/m h. 5000 drb.,
 Ezn biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a magy. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.
 A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék aján-

lati minta es pályázati feltetelek az alulirt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis közpénz fizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárából (Budapest Andrassy-ut 73/75 sz. alatt) 25, illetve 15 krnyi áron szerezhetők meg.
 Az ajánlatok a külön e czélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.
 A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96 sz. általános, valamint az épület s vágott fák szállítására vonatkozó 139819/92. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólírott üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztálynál. valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Az ivenkint 50 kros magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatok ezen alábbi külczimmel:
 „Ajánlati épületfák szállítása iránt 28289/900. számhoz“ 1900. évi november hó 15-ikének déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.
 Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% közpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1900. évi november hó 14-iki déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.
 Aradon 1900. október havában.
Az üzletvezetőség.
 (Utánnomás nem díjaztatik)

Külön játék és díszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

Színházi Versenybazar

a vértanu szoborral szemben.

Bőr pénzerszények	7 krtól,	Szines férfi ingek redős	
Iskola táskák	15 krtól,	mellel	93 krtól,
Könyvtartó szijjak	15 krtól,	Férfi harisnyák parja	8 krtól,
Zsebkések	10 krtól,	Férfi harisnyák kötött p.	14 krtól,
Ruha és hajkefék	15 krtól,	Férfi trico alsó ingek	55 krtól,
Csont evőeszköz párja	15 krtól,	" " nadrág	50 krtól,
Tiszta aczél evőeszköz p.	30 krtól,	" " vászon nadrág	49 krtól,
Bőr dohánytárcza	19 krtól,	Női ingek és fűzők	49 krtól,
Gummi nadrágtartók	15 krtól,	Női harisnyák	12 krtól,
Konty- és oldal-fésűk	5 krtól,	Női keztyűk	15 krtól,
Hajcsatlok és hajtűk	3 krtól,	Női fehér gallérok	12 krtól,
Bontó és sűrű-fésűk	15 krtól,	Női fehér kezelők	15 krtól,
Kepes albumok 100 lap.	40 krtól,	Moare seiyem-öv minden	
Piaczi vásár táskák		szinben	35 krtól,
patent amerikai bőrb.	15 krtól,	Női bőr-övek	30 krtól,
Legujabb óra szerkezetű		Női trico alsó-ingek	40 krtól,
felhuzó játékok	40 krtól,	Női mosó (voál) kötők	21 krtól,
4 soros gallér drbja	11 kr,	Fél szines széli zseb-	
4 soros kezelő párja	19 kr,	kendő tztja	55 krtól,
Férfi ingek sima mellel	85 krtól,	Gyermek téll trico	30 krtól,
redős mellel	87 krtól,	Gyermek harisnyák	7 krtól,

Külön játék és díszműaru osztály 7 és 15 kros árakkal. óriási választékban. És sok ezer elő nem sorolt tárgy: alkalmi ajándékok, toilet cikkek, dessert servicek, mocca garnitúrák, liquer servicek gyertyatartók, kezi kosarak, sétabotok, fényképállványok, fogkefék, mosdószappanok, fali dísztányérok, butor és szőnyegporlók, kezi, fali és japán legyezők, inggombok, stb óriási választékban kaphatók

a színházi versenybazarban

a vértanu szoborral szemben.

Külön játék és díszműaru osztály 7. 15 kros szabott árakkal.

KASSOWITZ FÜLÖP

férfi-, fiu- és
gyermek-ruhá
raktára

ARADON, Andrásy-tér 9., a Minorita-templommal szemben.

Mérték utáni megrendelések pontosan és izlésesen eszközöltetnek.

Árverési hirdetmény.

Tót-Komlós község előljárósa közhirre teszi, hogy a község tulajdonát képező „Magyar Korona” és a „Felső korcsma” épületek az 1901. évi január hó 1-től 1907. évi december hó 31-ig terjedő 7 évre f. évi december hó 2-án d. u. 3 órakor, a község háznál tartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatnak. Az árverési feltételek a község első jegyzőjénél megtekinthetők.

T. Komlós, 1900. november 9.

3153

A községi előljáróság.

Ékszerárnyak

ezüst evőeszközök és v. órák
alkalmi vételek által a legjutányosabb
árban kaphatók: 2988

Ugyanitt arany, ezüstneműk és

ZÁLOGJEGYEK

legmagasabb árban megvétetnek

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész Templom-u. Minorita-palota.

Ékszerárnyak

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

A nő szépség emelésére,
ízkéletesítésére a fenn-
tartására a legkínóbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tlen és zsírmentes kö-
szítmény a . . . . .

Margit-Créme.

Rövid idő alatt színtel azoplot, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kísimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde bájos arczzint kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykerületi állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., aroviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertár és vegykerületi laboratórium

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Kiadó lakás.

Szép utcai lakás

három szoba, hozzátartozóval 8154

azonnal kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Vadat

minden mennyiségben **vesz** a
legmagasabb napi áron

Kemény Testvérek

kiviteli üzlete 3130

Nagy-Szalontán.

♦ ♦ ♦ Városi és megyei telefon 439. ♦ ♦ ♦

WEINBERGER FERENCZ

arany-, ezüst- és ékszerüzlete Aradon, Központi szálloda. 2998

Ajánlja dús raktárát mindennemű arany-, ezüst ékszerárak és a legpontosabban járó kintő schweiczi esebórákban.

Régi és tört aranyak készpénzért megvétetnek vagy pedig más kiválasztott tárggyal becsereítetnek.

Saját elsőrendű ékszerkészítő és javító műhely.